

سؤالات آزمون وکالت ۱۳۹۷

حقوق مدنی

کله ۱- حکم موت فرضی غایب مفقودالآثر صادر شده و اموال او میان وراثت حین الفوت تقسیم شده است. اگر پس از صدور حکم موت فرضی و تقسیم اموال، غایب پیدا شود، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) اگر عین اموال موجود باشد، به غایب بازمی‌گردد، و الاً حقی بر وراثت ندارد.
- (۲) آنچه از عین اموال و منافع و عوض آن که موجود باشد، به غایب بازمی‌گردد.
- (۳) اگر عین اموال موجود باشد، به غایب بازمی‌گردد، اما در مورد عوض اموال مصرف‌شدنی، غایب حقی ندارد.
- (۴) وراثت در هر حال در مقابل شخص غایب، موظف به استرداد عین اموال و منافع آن و همچنین پرداخت مثل یا قیمت اموال تلف‌شده هستند.

کله ۲- عقد وقف در کدام یک از موارد زیر، باطل است؟

- (۱) وقف مالی که در اجاره شخص دیگری است.
- (۲) وقف مالی که میان واقف و موقوف‌علیه، مشاع است.
- (۳) وقف مالی که نسبت به آن، شخص دیگری حق ارتفاق دارد.
- (۴) وقفی که به موجب اراده واقف، متضمن پرداخت نفقه زوجه او از منافع موقوفه است.

کله ۳- شخص «الف»، اتومبیل معینی را به‌عنوان فضولی به شخص «ب» می‌فروشد. اگر اتومبیل مذکور متعلق به غیر باشد، کدام مورد در خصوص این معامله، صحیح است؟

- (۱) در هر حال غیرنافذ است.
- (۲) غیرنافذ است و تنها با تنفیذ «الف» معتبر می‌شود.
- (۳) غیرنافذ است و تنها با تنفیذ صاحب مال معتبر می‌شود.
- (۴) اگر معلوم شود «الف» از صاحب مال وکالت داشته، معتبر است.

کله ۴- کدام مورد در خصوص هزینه‌های انجام تعهد، صحیح است؟

- (۱) هزینه استرداد عین مستاجر در فرض انقضای اجاره، برعهده موجر است.
- (۲) هزینه تأدیه ثمن از سوی خریدار، به‌عهده فروشنده است.
- (۳) هزینه استرداد مورد عاریه، به‌عهده معیر است.
- (۴) هزینه استرداد مورد ودیعه، به‌عهده مودع است.

کله ۵- بیع اعیان ترکه توسط وراثت، در فرضی که دیونی به ترکه تعلق گرفته است، چگونه است؟

- (۱) نافذ نیست و تنها با تنفیذ طلبکاران، نافذ می‌شود.
- (۲) نافذ است، اما طلبکاران می‌توانند معامله را فسخ کنند.
- (۳) نافذ نیست و با تنفیذ طلبکاران یا پرداخت دیون آنها، نافذ می‌شود.
- (۴) نافذ است و طلبکاران به نسبت سهم وراثت، حق رجوع به آنان را دارند.

کله ۶- در صورتی که از نقض تعهد قراردادی، خسارتی وارد شده باشد، کدام مورد در خصوص اختیار متعهد، صحیح است؟

- (۱) در صورت اثبات، حق مطالبه عدم‌النفع محتمل را دارد.
- (۲) حق مطالبه توأم خسارت عدم انجام تعهد و اجرای اصل تعهد را دارد.
- (۳) پیش از الزام به ایفای تعهد نیز، حق مطالبه خسارت تأخیر در انجام تعهد را دارد.
- (۴) فقط حق مطالبه خسارت فعلی را دارد و نسبت به خسارت آینده، مطلقاً حقی ندارد.

کله ۷- کدام مورد در خصوص مسئولیت ناشی از نگهداری حیوانات، صحیح است؟

- (۱) چنانچه صاحب حیوان از خطر حمله آگاه نباشد، مطلقاً مسئول نیست.
- (۲) نگهداری حیوانی که شخص توانایی حفظ آن را ندارد، فی‌نفسه تقصیر است.
- (۳) صاحب هر نوع حیوان، تنها در صورتی مسئول است که تقصیر او در نگهداری از حیوان اثبات شود.
- (۴) چنانچه صاحب حیوان از خطر حمله آگاه باشد، مسئول است، مگر اینکه توانایی حفظ حیوان را نداشته باشد.

۸- در بیمه شخص ثالث، در کدام مورد، بیمه‌گر نمی‌تواند پس از جبران خسارت زیان دیده، به راننده مسبب حادثه رجوع کند؟

- ۱) خسارت، ناشی از استعمال مواد روانگردان توسط راننده مسبب حادثه باشد.
- ۲) راننده مسبب حادثه، از مسروقه بودن وسیله نقلیه آگاه باشد.
- ۳) خسارت، ناشی از مستی راننده مسبب حادثه باشد.
- ۴) زیان دیده فاقد گواهینامه باشد.

۹- براساس قانون مدنی، اگر مالک به نحوی از انحاء، حق خود را به یکی از غاصبان منتقل کند، کدام مورد در خصوص آن غاصب، صحیح است؟

- ۱) در صورتی که انتقال مجانی باشد، حق رجوع به غاصبان دیگر را ندارد. (۲) فقط می‌تواند به غاصبی رجوع کند که مال در ید او تلف شده است.
- ۳) دارای همان حقی خواهد بود که مالک دارا بوده است. (۴) فقط می‌تواند به یکی از لاحقین خود رجوع کند.

۱۰- در عقد نکاح در دو فرض زیر، کدام مورد صحیح است؟

فرض اول - عدم رعایت مصلحت موکل

فرض دوم - خروج از حدود اختیارات توسط وکیل

- ۱) در هر دو فرض، نکاح غیرنافذ و منوط به تنفیذ موکل است.
- ۲) در فرض اول، نکاح غیرنافذ است و در فرض دوم، نکاح صحیح و قابل فسخ است.
- ۳) در فرض اول، نکاح صحیح و قابل فسخ است و در فرض دوم، نکاح غیرنافذ است.
- ۴) در فرض اول، نکاح صحیح و غیرقابل فسخ است و در فرض دوم، نکاح غیرنافذ است.

۱۱- در صورتی که اختیار تعیین مهر به شخص ثالث داده شود، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) شخص ثالث نمی‌تواند بیش از مهرالمثل معین کند. (۲) شخص ثالث نمی‌تواند بیش از مهرالمته معین کند.
- ۳) اصولاً شخص ثالث در تعیین مهر به هر میزان، مختار است. (۴) شخص ثالث نمی‌تواند بیش از صدوده سکه بهار آزادی معین کند.

۱۲- در صورت تفاوت قیمت مبیع در وضعیت بی‌عیبی با ثمن معامله، ارزش در خیار عیب چگونه محاسبه می‌شود؟

- ۱) فروشنده موظف است مابه‌التفاوت قیمت مبیع در وضعیت بی‌عیبی با ثمن معامله را به‌عنوان ارزش به مشتری بپردازد.
- ۲) فروشنده موظف است مابه‌التفاوت قیمت مبیع در وضعیت معیوبی و وضعیت بی‌عیبی را به‌عنوان ارزش به مشتری بپردازد.
- ۳) قیمت حقیقی مبیع در وضعیت معیوبی و قیمت حقیقی آن در وضعیت بی‌عیبی تعیین می‌شود و فروشنده باید از ثمن مقرر به همان نسبت را به مشتری رد کند و مابقی را نگاهدارد.
- ۴) قیمت حقیقی مبیع در وضعیت معیوبی و قیمت حقیقی آن در وضعیت بی‌عیبی تعیین می‌شود و فروشنده باید از ثمن مقرر به همان نسبت نگاهداشته و بقیه را به‌عنوان ارزش، به مشتری رد کند.

۱۳- کدام مورد در خصوص رجوع خریدار به فروشنده فضولی، بابت جبران خسارت، صحیح است؟

- ۱) در صورت وقوع خسارت و اثبات آن، درهرحال فروشنده باید خسارت خریدار را جبران کند.
- ۲) فروشنده موظف به جبران خسارت خریدار ناآگاه از فساد است، خواه خود او (فروشنده) به فساد بیع آگاه باشد یا ناآگاه.
- ۳) فروشنده‌ای که به فساد بیع آگاه است، درهرحال در مقابل خریدار ضامن است، خواه خریدار به فساد بیع آگاه باشد یا ناآگاه.
- ۴) تنها در فرضی که فروشنده از فساد بیع آگاه و خریدار از فساد بیع ناآگاه است، فروشنده موظف به جبران خسارت خریدار است.

۱۴- با این فرض که قرارداد طرفین تابع قانون پیش‌فروش ساختمان است، در صورت عدم پرداخت به موقع اقساط قرارداد پیش‌فروش توسط

پیش‌خریدار، پیش‌فروشنده چه حقی دارد؟

- ۱) چنانچه پیش‌خریدار ظرف یک ماه پس از ابلاغ اخطار دفترخانه نسبت به پرداخت بها اقدام نکند، پیش‌فروشنده حق فسخ قرارداد را دارد.
- ۲) پیش‌فروشنده باید ابتدا دعوی الزام به پرداخت بهای قرارداد را مطرح کند و در صورت عدم امکان الزام، پیش‌فروشنده حق فسخ دارد.
- ۳) پیش‌فروشنده یک ماه پس از تاریخ سررسید دین و عدم پرداخت بها در مدت یادشده، حق فسخ قرارداد را دارد.
- ۴) پیش‌فروشنده به محض عدم پرداخت بها، حق فسخ قرارداد پیش‌فروش یا الزام خریدار به ادای دین را دارد.

۱۵- کدام مورد در خصوص تصرف شرکا در مال مشاع، صحیح است؟

- ۱) تصرف حقوقی نسبت به کل، چنانچه بدون اذن شریک انجام شود، باطل است.
- ۲) تصرف مادی و حقوقی هر شریک در جزء مشاع متعلق به خود، نیازمند اذن شریک نیست.
- ۳) هر نوع تصرفی، خواه مادی خواه حقوقی در جزء مشاع یا کل مال مشترک، نیازمند اذن شریک است.
- ۴) هر نوع تصرف مادی منوط به اذن شریک است، اما تصرف حقوقی هر شریک در جزء مشاع متعلق به خود، نیازمند اذن شریک نیست.

پاسخنامه آزمون و کالت ۱۳۹۷

حقوق مدنی

- ۱- گزینه «۲» طبق نص صریح ماده ۱۰۲۷ قانون مدنی، چنانچه بعد از صدور حکم فوت فرضی غایب پیدا شود، کسانی که اموال او را به عنوان وراثت تصرف کرده‌اند باید آنچه را که از اعیان یا عوض و یا منافع اموال مزبور حین پیدا شدن غایب موجود می‌باشد مسترد دارند. فلذا گزینه (۲) صحیح می‌باشد.
- ۲- گزینه «۴» طبق ماده ۷۲ قانون مدنی، واقف نمی‌تواند وقف را وسیله پرداخت دیون خویش قرار دهد فلذا چنانچه واقف، وقفی نماید و آنرا وسیله پرداخت نفقه همسر خویش قرار دهد باطل است و نمی‌توان بر آن اثری را مترتب نمود. بایستی توجه داشت که طبق ماده ۶۴ وقف مالی که در اجاره است یا مالی که دیگری در آن دارای حق ارتفاق است صحیح است. همچنین وقف مال مشاع ممنوعیتی ندارد.
- ۳- گزینه «۱» قبل از هر چیزی باید بدین نکته توجه داشت که اراده «الف» این بوده است که مال معینی را به صورت فضولی به دیگری انتقال دهد، فلذا صرف نظر از اینکه از جانب صاحب مال وکالت داشته باشد یا خیر بایستی حکم به عدم نفوذ عقد مذکور داد چرا که حتی در فرض وجود چنین وکالتی، از ظاهر سؤال برمی‌آید که «الف» نخواستار است که از حدود اختیارات خویش در وکالت مذکور استفاده نماید. همچنین بایستی توجه داشت که در فرضی که بپذیریم عقد مذکور غیر نافذ است، چنانچه تنفیذی از جانب مالک و یا وکیل وی انجام گیرد باعث تنفیذ عقد مذکور خواهد شد نه لزوماً از جانب یکی از آنها.
- ۴- گزینه «۴» ایراد گزینه (۱) این است که با پایان مدت اجاره، مال مورد اجاره در ید مستأجر امانت شرعی بوده و وی این تکلیف را دارد که در اسرع وقت آنرا در اختیار موجر قرار دهد و طبیعتاً هزینه‌ی اجرای این تعهدی که برای وی وجود دارد بر عهده خود وی خواهد بود، چراکه اصولاً هزینه اجرای هر تعهدی بر عهده متعهد آن خواهد بود.
- ایراد گزینه (۲) آن است که با توجه به همان قاعده‌ای که در خصوص گزینه (۱) گفته شد، هزینه تأدیه ثمن نیز بر عهده‌ی متعهد آن (خریدار) خواهد بود. ایراد گزینه (۳) این می‌باشد که برخلاف ماده ۶۳۴ که هزینه‌های رد مال را بر عهده مودع قرار داده، طبق دیدگاه دکتر کاتوزیان با توجه به اینکه مستعیر مجاناً از مال مورد عاریه بهره برده است، بهتر این است که مخارج رد مال را نیز بر وی تحمیل نماییم.
- ۵- گزینه «۳» طبق نص صریح ماده ۲۲۹ قانون امور حسبی، تصرفات وراثت در ترکه نافذ نیست مگر بعد از اجازه بستانکاران و یا اداء دیون. فلذا گزینه (۳) صحیح می‌باشد.
- ۶- گزینه «۳» در ابتدا بایستی متذکر شد که منظور از متعهد در صورت سؤال، متعهدله می‌باشد که طراح سؤال به اشتباه آن را متعهد ذکر نموده است. در ادامه بایستی گفت لزومی ندارد که خسارت ناشی از تأخیر در انجام تعهد، بعد از مطالبه اجرای اصل تعهد یا همزمان با آن باشد بلکه زیان دیده می‌تواند حتی قبل از مطالبه اصل تعهد، نسبت به مطالبه خسارت ناشی از تأخیر در انجام تعهد اقدام نماید. البته وی نمی‌تواند هم اجرای اصل تعهد را بخواهد و هم خسارت ناشی از عدم اجرای اصل تعهد را، چرا که جمع این دو ممکن نیست برخلاف جمع انجام اصل تعهد و نیز مطالبه خسارت تأخیر در انجام آن.
- ایراد گزینه (۴) این است که جبران خسارت توسط عامل زیان محدود به خسارت فعلی نمی‌شود و طبق اطلاق ماده ۱۴ قانون آیین دادرسی کیفری و دیدگاه اکثریت حقوقدانان، زیان دیده می‌تواند جبران تمامی زیان‌های وارده به خویش اعم از زیان فعلی یا مربوط به آینده را که ناشی از عمل عامل زیان باشد را از وی مطالبه نماید که البته این امر برخلاف منافع ممکن‌الحصول (یعنی منفعی که عرفاً حاصل می‌شوند و بر آنها صدق اتلاف می‌نماید) شامل عدم النفع (منفعی که حصول آنها به صرف احتمال بوده و عرفاً حاصل نمی‌گردد) نمی‌گردد.
- ۷- گزینه «۲» ایراد گزینه (۱) این است که طبق قسمت انتهایی ماده ۵۲۲ قانون مجازات اسلامی، صرف عدم آگاهی از احتمال حمله حیوان برای براءت مالک آن کافی نیست بلکه شرط دیگری نیز برای براءت صاحب حیوان لازم است و آن شرط این است که این عدم آگاهی نبایستی در اثر تقصیر وی باشد. همچنین بایستی توجه داشت که اینگونه نیست که لزوماً بایستی تقصیری در نگهداری حیوان از جانب صاحب آن رخ دهد تا وی مسئول باشد بلکه طبق تبصره ماده ۵۲۲ قانون مذکور حتی اگر در نگهداری حیوان اقدامات لازم را انجام داده باشد، اما حیوان مذکور جزو حیواناتی باشد که ولو با اقدامات صاحبش قابلیت نگهداری برای وی وجود نداشته باشد، باز هم صاحب آن مسئول است.
- ایراد گزینه (۴) این است که طبق تبصره مذکور چنانچه صاحب حیوان توانایی نگهداری از آن را نداشته باشد، باز هم مقصر بوده و بایستی جبران خسارت نماید.
- ۸- گزینه «۴» طبق بندهای «ب» و «ت» ماده ۱۵ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه، گزینه‌های (۱) و (۲) و (۳) جزو مواردی هستند که بیمه‌گر می‌تواند پس از جبران خسارت، به عامل زیان رجوع نماید؛ اما گزینه (۴) جزو این موارد استثناء نبوده و فقدان گواهینامه برای زیندیده هیچ‌گونه تأثیری در وضعیت عدم امکان رجوع بیمه‌گر ایجاد نمی‌کند، برخلاف فقدان گواهینامه مسبب حادثه.

۹- گزینه «۳» طبق ماده ۳۲۱ قانون مدنی، چنانچه مالک، حق خویش را به یکی از غاصبان به نحوی از انحاء انتقال دهد، انتقال گیرنده که در واقع قائم مقام مالک محسوب می شود، دارای همان حقوقی خواهد بود که مالک دارا بوده است. فلذا گزینه (۳) پاسخ صحیح است.

۱۰- گزینه «۱» بایستی توجه داشت که در خصوص حالتی که شخصی وکیل دیگری است، چه در نکاح و چه در سایر عقود چنانچه وکیل از حدود اختیارات تصریح شده خویش فراتر رود یا اگر اختیارات وی محدود نبوده و وی برخلاف مصلحت موکل خویش اقدام نماید، در هر دو حالت عمل حقوقی انجام شده غیرنافذ بوده و منوط به تنفیذ موکل است و عقد نکاح نیز از این قاعده مستثناء نمی باشد.

۱۱- گزینه «۳» طبق ماده ۱۰۸۹ قانون مدنی، چنانچه اختیار تعیین مهریه به شخص ثالثی داده شود، وی می تواند هر میزان که بخواهد مهر را تعیین نماید و محدودیتی برای وی وجود نخواهد داشت.

۱۲- گزینه «۴» طبق ماده ۴۲۷ قانون مدنی، اگر قیمت مبیع در حالت بی عیبی کمتر یا زیاده از ثمن معامله باشد، نسبت بین قیمت مبیع در حالت معیوبی و قیمت آن در حالت بی عیبی معین شده و بایع بایستی از ثمن مقرر به همان اندازه نگه داشته و بقیه را به عنوان ارزش به مشتری رد کند. فلذا گزینه صحیح، گزینه (۴) می باشد.

۱۳- گزینه «۲» طبق ماده ۳۹۱ قانون مدنی، در صورت مستحق للغير برآمدن کل یا بعض از مبیع، بایع بایستی ثمن را به مشتری مسترد نماید(اعم از اینکه مشتری عالم به فساد عقد بوده باشد یا جاهل) و در صورت جهل مشتری به وجود فساد، بایع باید از عهده غرامات وارده به مشتری برآید. در مورد حکم اخیر مقنن هیچ تفاوتی بین جهل یا آگاهی بایع قائل نشده و وی را مطلقاً مسئول دانسته است.

۱۴- گزینه «۱» طبق نص صریح ماده ۱۶ قانون پیش فروش آپارتمانها، در صورتیکه پیش خریدار از پرداخت اقساط خویش در مواعد مقرر خودداری نماید، پیش فروشنده بایستی مراتب را کتباً به دفترخانه تنظیم کننده سند اعلام کند. دفترخانه مکلف است ظرف یک هفته به پیش خریدار اخطار نماید تا ظرف یک ماه نسبت به پرداخت اقساط موقوفه خویش اقدام نماید والا پیش فروشنده حق فسخ قرارداد را خواهد داشت.

۱۵- گزینه «۴» طبق ماده ۵۸۳ قانون مدنی هر یک از شرکاء این اختیار را دارند که نسبت به سهم خویش و بدون اجازه سایر شرکاء تصرف حقوقی نمایند و از این بابت نیازی به اذن سایر شرکاء نیست، چرا که تصرف حقوقی شریک در سهم خویش ملازمه ای با تصرف در سهم سایر شرکاء ندارد و این امر در حالتی است که در تصرفات مادی با توجه به اینکه سهم هر شریک در کل اجزاء موضوع شراکت وجود دارد، هرگونه تصرف مادی در هر قسمتی از موضوع مشارکت ملازمه با تصرف در سهم سایر شرکاء دارد و به همین دلیل نیز نیازمند اذن سایر شرکاست.

۱۶- گزینه «۳» بایستی این نکته را مدنظر قرار داد که مبنای رجوع ضامن مأذون برای رجوع به مضمون عنه، درواقع جبران خسارتی است که از بابت پرداخت مبلغ مورد ضمانت به وی وارد آمده است، فلذا در فرضی که شخص ثالثی با قصد تبرع اقدام به پرداخت دین ضامن نماید ولو اینکه مأذون از جانب ضامن باشد، حق رجوعی برای ضامن نسبت به مضمون عنه مذکور نخواهد بود، چرا که با توجه به قصد تبرع ثالث، امکان رجوع وی به ضامن وجود نخواهد داشت و چون ضامن خسارتی را متحمل نشده حق رجوعی نیز برای وی وجود نخواهد داشت.

۱۷- گزینه «۱» طبق ماده ۷۲۷ قانون مدنی، لزومی ندارد که در عقد حواله، محال علیه مدیون محیل باشد. (ایراد گزینه ۳) همچنین بایستی به این نکته توجه نمود که طبق ماده ۷۳۳ قانون مدنی، چنانچه در عقد بیع حواله داده باشد که مشتری ثمن را به شخص ثالثی بپردازد و بعد معلوم شود که بیع باطل بوده، حواله نیز باطل خواهد بود. (ایراد گزینه ۲ و ۴)

۱۸- گزینه «۲» طبق ماده ۷۸۶ قانون مدنی «ثمره‌ی رهن و زیادتی که ممکن است در آن حاصل شود در صورتی که متصل باشد جزو رهن خواهد بود و در صورتی که منفصل باشد متعلق به راهن است مگر اینکه ضمن عقد بین طرفین ترتیب دیگری مقرر شده باشد.» فلذا گزینه (۲) پاسخ درست می باشد.

۱۹- گزینه «۴» طبق ماده ۸۴۷ قانون مدنی، در صورتی که مورد وصیت یا موصی به کلی باشد، تعیین مصداق آن با ورثه خواهد بود. همچنین بایستی توجه داشت که طبق ماده ۲۷۹ قانون مذکور در صورتی که موضوع تعهد کلی باشد، متعهد مجبور نیست از فرد اعلا‌ی آن انتخاب کند، لیکن از فردی هم که عرفاً معیوب است نمی تواند بدهد. فلذا در فرض مورد پرسش نیز همین که ورثه مصداقی را انتخاب نمایند که عرفاً معیوب نباشد کفایت می کند.

۲۰- گزینه «۱» اگرچه که طبق ماده ۸۸۰ قانون مدنی، قتل عمد مانع از ارتب بردن قاتل است اما طبق دیدگاه دکتر کاتوزیان در مواردی هم که وارث قصد قتل ندارد ولی به عمد کاری را انجام می دهد که به طور معمول یا نسبت به مورث وی کشنده است، باید آنرا در حکم عمد دانست و حکم به محرومیت قاتل از ارث داد.

۱۴- «الف» ماشین خود را در قبال مبلغ ۵۰۰ میلیون تومان به «ب» می‌فروشد و طرفین توافق می‌کنند چنانچه «الف»، ظرف مدت ۳ ماه این مبلغ را برگرداند، بتواند معامله را فسخ کند. «الف» در مدت تعیین شده نمی‌تواند مبلغ مذکور را برگرداند و «ب» با وکالتی که داشته، ماشین را به خود منتقل می‌کند و سپس آن را به «ج» می‌فروشد. چنانچه ثابت شود «الف» صرفاً با قصد گرفتن قرض از «ب»، حاضر به معامله شده است، معاملات بین «الف» و «ب» و «ب» و «ج»، به ترتیب، چه حکمی دارد؟

- (۱) باطل - غیرنافذ (۲) باطل - باطل (۳) صحیح - صحیح (۴) غیرنافذ - غیرنافذ

۱۵- در خصوص تفاوت و تشابه عقد کفالت و عقد ضمان در قانون مدنی، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) اقاله هر دو، نیاز به رضای مدیون دارد.
 (۲) هر دو عقد، برای مضمون له و مکفول له لازم است.
 (۳) هر دو، جزو عقود تبعی هستند و در هر دو، کفیل و ضامن، دین مدیون را عهده‌دار می‌شوند.
 (۴) کفالت ممکن است حکمی و قهری باشد، اما ضمان عقدی، همیشه ناشی از توافق و تراضی است.

۱۶- «الف» و «ب»، به نحو عدوان، آپارتمان متعلق به «ج» را تصرف می‌کنند. بر اثر تقصیر مالکان ملک مجاور (سازندگان) که سه نفرند و در حال ساخت ملک خود هستند، آپارتمان متعلق به «ج» فرو می‌ریزد. ضمان ناشی از تلف عین، بر عهده چه شخص یا اشخاصی است و به چه نحو؟

- (۱) فقط سازندگان به صورت اشتراکی
 (۲) فقط «الف» و «ب» به صورت تضامنی
 (۳) «الف» و «ب» و سازندگان، همگی به صورت تضامنی
 (۴) «الف» و «ب» به صورت تضامنی و سازندگان به صورت اشتراکی

۱۷- در کدام مورد زیر، نکاح منحل می‌شود؟

- (۱) نکاح اول دختر باکره بدون اجازه پدر یا جد پدری و مخالفت بعدی پدر یا جد پدری با ازدواج او
 (۲) مسلمان شدن زن در فرضی که شوهر او، غیرمسلمان کتابی باشد.
 (۳) صدور حکم موت فرضی زوجه غایب
 (۴) صدور حکم موت فرضی زوج غایب

۱۸- با توجه به مقررات مربوط به عقد جعاله، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) اگر عمل موضوع جعاله دارای اجزای متعدّد بوده و هر کدام از اجزا اصالتاً مقصود جاعل بوده و متعاقباً جعاله فسخ شود، عامل به نسبت عملی که انجام داده است، مستحق اجرت‌المسمی خواهد بود، مگر اینکه فسخ از ناحیه عامل باشد.
 (۲) برای صحت جعاله، علم اجمالی به موضوع و میزان اجرت کافی است، از این‌رو، التزام به اجرت مجهول و غیرقابل تعیین، سبب بطلان جعاله نیست.
 (۳) ایصال به مطلوب مدّ نظر جاعل، شرط اساسی التزام جاعل برای ایفای تعهد در خصوص تأدیه اجرت تعیین شده محسوب می‌شود.
 (۴) در جعاله ممکن است عمل مردّد بوده و کیفیات آن نامعلوم باشد و کار مجهول و غیرقابل تعیین نیز می‌تواند موضوع جعاله قرار بگیرد.

۱۹- کدام مورد زیر، ابقاع نبوده و واقعه حقوقی محسوب می‌شود؟

- (۱) تعریف لقطه
 (۲) احیای اراضی موات
 (۳) تحجیر منجر به حق اولویت در احیا
 (۴) حیا زت اشیای مباحه

۲۰- در خصوص قبول و ردّ ترکه، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) اگر وارث قبل از ردّ ترکه فوت شود، حق رد به ورثه او قابل انتقال نخواهد بود.
 (۲) وصول مطالبات ترکه و اقدامات راجع به اداره آن، کاشف از قبول ترکه محسوب می‌شود.
 (۳) در صورت قبول ترکه، ورثه مطلقاً مسئول ادای تمام دیون به نسبت سهم خود خواهند بود.
 (۴) وراثت پس از قبول ترکه نیز امکان ردّ آن را خواهند داشت، مشروط بر آنکه در ترکه تصرف نکرده باشند.

آیین دادرسی مدنی

۲۱- دعوایی به خواسته تخلیه ید از ملکی و مطالبه اجرت‌المسمی همان ملک اقامه می‌شود. این دعوی با صدور حکم قطعی بر بی‌حقی خواهان خاتمه می‌یابد. پس از مدتی همان خواهان، علیه همان خوانده، دعوایی به خواسته خلع ید و مطالبه اجرت‌المثل همان ملک اقامه می‌نماید. خواننده دعوی در

اولین جلسه دادرسی ایراد امر قضاوت شده مطرح می‌کند. در این صورت، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) دادگاه با پذیرش ایراد، قرار ردّ دعوی صادر می‌کند.
 (۲) دادگاه ایراد را مردود اعلام و رسیدگی ماهیتی می‌کند.
 (۳) دادگاه با پذیرش ایراد، قرار سقوط دعوی صادر می‌کند.
 (۴) دادگاه با پذیرش ایراد، قرار ردّ دعوی یا عدم استماع دعوی صادر می‌کند.

ک ۲۲- در جریان رسیدگی به دعوایی، خواننده به دادگاه اعلام می‌کند که عازم مسافرت است. کدام مورد، صحیح است؟

- ۱) در صورت احراز ضروری بودن مسافرت، دادرسی متوقف می‌شود.
- ۲) این امر، هیچ اثری در ادامه دادرسی نداشته و هیچ مهلتی به وی داده نمی‌شود.
- ۳) دادرسی به این علت متوقف نمی‌شود، ولی دادگاه در صورت احراز ضروری بودن مسافرت، مهلت کافی برای تعیین وکیل به وی می‌دهد.
- ۴) دادرسی به این علت متوقف نمی‌شود، ولی چنانچه مدت مسافرت کمتر از سه ماه اعلام شده و ضروری بودن مسافرت احراز شود، دادگاه مکلف به تجدید وقت رسیدگی است.

ک ۲۳- در دعوایی، خواهان درخواست صدور قرار تأمین خواسته می‌کند. در خصوص تصمیم دادگاه و قابلیت شکایت آن در هر مورد، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) قرار تأمین خواسته و قرار ردّ درخواست و تعیین تأمین و میزان آن، چنانچه مخالف محتویات پرونده صادر شده باشد، قابل اعتراض در همان دادگاه است.
- ۲) قرار تأمین خواسته و قرار ردّ درخواست، قابل اعتراض در دادگاه صادرکننده قرار است اما تعیین تأمین و میزان آن، قطعی است.
- ۳) قرار تأمین خواسته قابل اعتراض در دادگاه صادرکننده قرار است، اما قرار ردّ درخواست و تعیین تأمین و میزان آن قطعی است.
- ۴) قرار تأمین خواسته قابل تجدیدنظر است، اما قرار ردّ درخواست و تعیین تأمین و میزان آن قطعی است.

ک ۲۴- خواهان دعوایی که خواسته آن، الزام خواننده به تنظیم سند رسمی انتقال یک خانه روستایی است، ضمن دادخواست صدور دستور موقت مبنی بر منع خواننده از نقل و انتقال ملک موضوع دعوی می‌نماید. دادگاه صدور قرار را منوط به سپردن یکصد میلیون ریال خسارت احتمالی می‌کند. خواهان درخواست صدور حکم اعسار از تودیع خسارت احتمالی می‌نماید. کدام مورد صحیح است؟

- ۱) صدور دستور موقت در چنین دعوایی، غیرقانونی است.
- ۲) صدور دستور موقت در چنین دعوایی، مجاز است اما صدور حکم اعسار از تودیع خسارت احتمالی، غیرقانونی است.
- ۳) صدور دستور موقت در چنین دعوایی، مجاز است و صدور حکم اعسار از تودیع خسارت احتمالی، در صورت احراز عدم تمکن مالی خواهان، مجاز است.
- ۴) صدور دستور موقت در چنین دعوایی، مجاز است و دادگاه بدون نیاز به درخواست اعسار خواهان، با احراز کم‌بضاعتی وی، او را از تودیع خسارت احتمالی معاف می‌کند.

ک ۲۵- دعوایی به استناد یک فقره سند اقامه می‌شود. در خصوص استرداد سند مستند دعوی توسط خواهان، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) در هر حال، خواهان حق استرداد سند را ندارد.
- ۲) چون سند تنها دلیل دعوی است، خواهان حق استرداد آن را ندارد.
- ۳) چنانچه خواننده دعوی به سند استناد کرده باشد، خواهان حق استرداد ندارد.
- ۴) فقط چنانچه سند رسمی بوده و خواننده دعوی به آن استناد نموده باشد، خواهان حق استرداد آن را ندارد.

ک ۲۶- دو رأی مغایر که از دو دادگاه تجدیدنظر صادر شده‌اند، در یکی از شعب دیوان عالی کشور نقض می‌شوند. در خصوص قانونی بودن تصمیم این شعبه دیوان و تعیین تکلیف اختلاف مربوطه، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) تصمیم شعبه دیوان عالی کشور می‌تواند قانونی باشد و در چنین صورتی، به دادگاه تالی ارسال تا بدون تعیین وقت، رسیدگی کرده و مبادرت به انشای رأی نماید یا با تعیین وقت و دعوت از طرفین اقدام و انشای رأی می‌کند.
- ۲) تصمیم شعبه دیوان عالی کشور می‌تواند قانونی باشد، در چنین صورتی، شعبه دیوان بدون دعوت از طرفین، اختلاف را فصل می‌نماید.
- ۳) تصمیم شعبه دیوان عالی کشور می‌تواند قانونی باشد، اما باید طرفین را دعوت نموده و با توجه به اظهارات آن‌ها انشای رأی کند.
- ۴) تصمیم شعبه دیوان عالی کشور نمی‌تواند قانونی باشد، زیرا نقض هر دو رأی امکان‌پذیر نیست.

ک ۲۷- دعوایی به خواسته رفع مزاحمت، به استناد سندی اقامه می‌شود. خواننده دعوا نسبت به اصالت سند مستند دعوا تعرض می‌کند. کدام مورد، صحیح است؟

- ۱) فقط اگر تعرض به سند، در قالب انکار یا تردید باشد، همان دادگاه به اصالت سند رسیدگی می‌کند، اما اگر ادعای جعل باشد تا تعیین تکلیف اصالت سند، قرار توقیف دادرسی صادر می‌کند.
- ۲) چون به دعاوی تصرف، بدون تشریفات دادرسی رسیدگی می‌شود، در هر حال، دادگاه باید قرار اناطه صادر کند تا تکلیف اصالت سند در دادگاه صالح تعیین شود.
- ۳) چون به دعاوی تصرف، بدون تشریفات دادرسی رسیدگی می‌شود، دادگاه بدون توجه به تعرض به اصالت سند، به دعاوی مزاحمت رسیدگی می‌کند.
- ۴) چنانچه سند مؤثر در دعوی باشد و دادگاه نتواند از طریق دیگری حقیقت را احراز نماید، همان دادگاه به اصالت سند نیز رسیدگی می‌کند.

۱۲- گزینه «۱» طبق نظریه سبب نزدیک و بی‌واسطه، نزدیک‌ترین سبب و عامل که به‌طور مستقیم و بدون واسطه موجب وقوع حادثه شده است مسئول خواهد بود و نیز طبق نظریه سبب متعارف و اصلی آن عاملی که عرف و عموم مردم به‌عنوان عامل و سبب اصلی وقوع حادثه می‌شناسند به‌عنوان مسئول وقوع حادثه شناخته می‌شود. سبب مقدم در تأثیر آن سبب و عاملی است که موجب تأثیرگذاری باقی اسباب می‌شود. در واقع می‌توان چنین گفت که سبب مقدم در تأثیر آن سببی است که اگر نباشد، باقی اسباب نیز نمی‌توانند تأثیرگذار باشند. بنابراین گزینه (۱) به‌عنوان پاسخ پرسش حاضر انتخاب می‌شود.

۱۳- گزینه «۲» در ضمان نقل ذمه به ذمه، مضمون‌عنه بری می‌شود و ذمه ضامن مشغول می‌شود. بنابراین مضمون‌عنه سابق در مقابل مضمون‌له هیچ مسئولیتی نخواهد داشت. در فرض پرسش حاضر نیز اگر ضمان نقل ذمه به ذمه باشد مستأجر بری شده است و موجر نمی‌تواند به استناد عدم ایفای تعهدات توسط مستأجر عقد اجاره را فسخ کند.

۱۴- گزینه «۱» طبق ماده ۴۶۳ قانون مدنی اگر در بیع شرط معلوم شود که قصد بایع حقیقت بیع نبوده است احکام بیع در آن مجری نخواهد بود. با توجه به ماده مذکور و عمومات قواعد حقوقی به نظر می‌رسد که در چنین شرایطی می‌توان معامله صورت گرفته میان «الف» و «ب» را باطل دانست و بالتبع معاملات بعدی مترتب بر مبیع را به‌عنوان معامله فضولی و غیر نافذ دانست.

۱۵- گزینه «۴» عقد کفالت و ضمانت هر دو از جانب مکفول‌له و مضمون‌له جایز هستند (بنابراین گزینه ۲ رد می‌شود). در عقد کفالت، کفیل دین مدیون را برعهده نمی‌گیرد بلکه طبق ماده ۷۳۴ کفیل احضار مکفول‌له را در مقابل مکفول‌له برعهده می‌گیرد. لذا گزینه (۳) نیز حذف و رد می‌شود. در ضمان ضم ذمه به ذمه اقاله ضمان نیاز به رضایت مضمون‌عنه (مدیون) ندارد، پس گزینه (۱) نیز نادرست است و گزینه (۴) به‌عنوان گزینه درست انتخاب می‌شود.

۱۶- گزینه «۴» طبق ماده ۳۱۵ قانون مدنی غاصب مسئول هر نقص و عیبی است که در زمان تصرف او به مال معصوب وارد شده باشد هرچند مستند به فعل او نباشد. بنابراین «ج» می‌تواند به استناد مسئولیت محض غاصب به «الف» و «ب» رجوع نماید. مسئولیت غاصبین متعدد در مقابل مالک مسئولیت تضامنی می‌باشد. از طرف دیگر طبق قواعد مربوط به اتلاف و تسبیب و ماده ۳۳۱ قانون مدنی هر کس سبب تلف مالی بشود باید مثل یا قیمت آن را بدهد بنابراین «ج» می‌تواند به همین استناد به سازندگان نیز رجوع نماید، مسئولیت اسباب متعدد در تسبیب به صورت اشتراکی و به میزان درجه تقصیر می‌باشد.

۱۷- گزینه «۲» طبق ماده ۱۰۵۹ قانون مدنی نکاح مسلمة با غیرمسلم جایز نیست. بنابراین در صورتی که زنی که شوهر او غیرمسلمان است، اسلام آورد، نکاح میان آن دو منحل می‌شود.

۱۸- گزینه «۳» طبق ماده ۵۶۱ قانون مدنی جعله عبارت است از التزام شخصی به ادای اجرت معلوم در مقابل عملی اعم از اینکه طرف معین باشد یا غیرمعین. مستفاد از ماده مذکور به نظر می‌رسد التزام جاعل برای تأدیه اجرت‌المسمی در صورتی به وجود می‌آید که عامل عمل موردنظر جاعل را به‌طور کامل انجام دهد. بنابراین گزینه (۳) به‌عنوان پاسخ صحیح پرسش حاضر انتخاب می‌شود.

۱۹- گزینه «۱» طبق ماده ۱۶۴ قانون مدنی تعریف اشیا پیدا شده عبارت است از نشر و اعلان برحسب مقررات شرعی به نحوی که بتوان گفت که عادتاً به اطلاع اهالی محل رسیده است. در وقایع حقوقی ایجاد تعهد منتسب به اراده مشخص نیست و به‌صورت ارادی یا غیرارادی حقی ایجاد می‌شود که شخص خواستار آن نبوده است اما عمل حقوقی عملی است که شخص با اراده خویش انجام می‌دهد و قصد ایجاد تعهد را می‌نماید و ایجاد تعهد منتسب به اراده شخص می‌باشد. طبق ماده ۱۴۲ قانون مدنی شروع در احیا از قبیل سنگ چیدن اطراف زمین یا کندن چاه و غیره تحجیر است و موجب مالکیت نمی‌شود ولی برای تحجیرکننده حق اولویت در احیا می‌نماید. بنابراین تحجیر یعنی حق اولویت در احیا عمل حقوقی است به‌واقع حقوقی. طبق ماده ۱۴۷ قانون مدنی هر کس مال مباحی را با رعایت قوانین مربوط به آن حیازت کند مالک آن می‌شود. بنابراین حیازت مباحات حق خصوصی می‌باشد و نیز طبق ماده ۱۴۳ قانون مدنی هر کس از اراضی موات و مباحه قسمتی را به قصد تملک احیا کند مالک آن قسمت می‌شود. پس احیا اراضی موات نیز عمل حقوقی می‌باشد.

۲۰- گزینه «۴» بر اساس ماده ۲۴۷ قانون امور حسبی وارثی که ترکه را قبول کرده است مادامی که تصرف در ترکه نکرده می‌تواند آن را رد نماید.

آیین دادرسی مدنی

۲۱- گزینه «۲» مطابق بند ۶ ماده ۸۴ قانون آیین دادرسی مدنی: «در صورتی که دعوی طرح شده سابقاً بین همان اشخاص یا اشخاصی که اصحاب دعوا قائم‌مقام آنان هستند، رسیدگی شده و نسبت به آن حکم قطعی صادر شده باشد، به خواننده می‌تواند ضمن پاسخ نسبت به ماهیت دعوا، تا پایان اولین جلسه رسیدگی (ماده ۸۷ همین قانون)، ایراد مطرح کند. معیار برای تعیین اینکه آیا دعوی طرح شده، همان دعوی است که سابقاً طرح شده بود و حکم قطعی در خصوص آنان صادر شده بوده است یا خیر، این است که خواسته دعوا عیناً در هر ۲ مورد یکسان باشد. حال آنکه در پرسش حاضر خواسته دعوی نخست تخلیه ید و مطالبه اجرت‌المسمی یک ملک است اما خواسته دعوی اخیر خلع ید و مطالبه اجرت‌المثل همان ملک است. بنابراین دو دعوی طرح شده متفاوت از یکدیگر هستند و لذا دادگاه باید ایراد را مردود اعلام کند و وارد در رسیدگی ماهوی شود.»

۲۲- گزینه «۳» طبق ماده ۱۰۶ قانون آیین دادرسی مدنی: «در صورت توقیف یا زندانی شدن یکی از اصحاب دعوا یا عزیمت به محل مأموریت نظامی یا مأموریت دولتی یا مسافرت ضروری، دادرسی متوقف نمی‌شود. لکن دادگاه مهلت کافی برای تعیین وکیل به آنان می‌دهد.

۲۳- گزینه «۳» طبق ماده ۱۱۶ قانون آیین دادرسی مدنی: «قرار تأمین به طرف دعوا ابلاغ می‌شود، نامبرده حق دارد ظرف ده روز به این قرار اعتراض نماید. دادگاه در اولین جلسه به اعتراض رسیدگی نموده و نسبت به آن تعیین تکلیف می‌نماید.» بنابراین قرار تأمین صادره قابل اعتراض در دادگاه صادرکننده قرار است. همچنین طبق ماده ۱۱۹ قانون آیین دادرسی مدنی، قرار قبول یا رد تأمین قابل تجدیدنظر نیست. به نظر می‌آید در این ماده منظور از قرار تأمین، میزان تأمین باشد. بنابراین گزینه «۳» به عنوان پاسخ درست انتخاب می‌شود.

۲۴- گزینه «۲» طبق ماده ۳۱۰ قانون آیین دادرسی مدنی: «در اموری که تعیین تکلیف آن فوریت دارد، دادگاه به درخواست ذی‌نفع برابر مواد زیر دستور موقت صادر می‌نماید.» در صورت سؤال حاضر دادگاه می‌تواند به شرط احراز شرایط، دستور موقت صادر نماید. همچنین طبق ماده ۳۱۶ همین قانون، دستور موقت ممکن است دایر بر توقیف مال یا انجام عمل و یا منع از امری باشد. به علاوه طبق ماده ۳۱۹ قانون آیین دادرسی مدنی: «دادگاه مکلف است برای جبران خسارت احتمالی که از دستور موقت حاصل می‌شود از خواهان تأمین مناسب اخذ نماید. در این صورت صدور دستور موقت منوط به سپردن تأمین می‌باشد.» به نظر می‌رسد قسمت اخیر ماده مذکور مؤید این است که ثبوت اعسار درخواست‌کننده دستور موقت و صدور حکم اعسار در خصوص او غیرممکن است. بنابراین گزینه «۲» به عنوان پاسخ صحیح انتخاب می‌شود.

۲۵- گزینه «۳» طبق ماده ۲۰۷ قانون آیین دادرسی مدنی: «سندی که در دادگاه ابراز می‌شود ممکن است به نفع طرف مقابل دلیل باشد، در این صورت هرگاه طرف مقابل به آن استناد نماید ابراز کننده سند حق ندارد آن را پس بگیرد و یا از دادگاه درخواست نماید سند او را نادیده بگیرد.»

۲۶- گزینه «۳» طبق ماده ۴۰۶ قانون آیین دادرسی مدنی: «در صورت نقض حکم، دادگاه مرجوع‌الیه با لحاظ رأی دیوان عالی کشور و مندرجات پرونده، اگر اقدام دیگری را لازم نداند، بدون تعیین وقت، رسیدگی کرده و مبادرت به انشای رأی می‌نماید والا با تعیین وقت و دعوت از طرفین اقدام لازم را معمول و انشای رأی خواهد نمود.» بنابراین با همین قسمت می‌توان گزینه «۳» را به عنوان پاسخ صحیح انتخاب کرد.

۲۷- گزینه «۴» طبق ماده ۱۷۲ قانون آیین دادرسی مدنی: «اگر در جریان رسیدگی به دعوی تصرف عدوانی یا مزاحمت یا ممانعت از حق، سند ابرازی یکی از طرفین با رعایت مفاد ماده‌ی (۱۲۹۲) قانون مدنی مورد تردید یا انکار یا جعل قرار گیرد، چه تعیین جاعل شده یا نشده باشد، چنانچه سند یاد شده مؤثر در دعوا باشد و نتوان از طریق دیگری حقیقت را احراز نمود، مرجع رسیدگی کننده به اصالت سند نیز رسیدگی خواهد کرد.»

۲۸- گزینه «۳» طبق ماده ۹۲ قانون آیین دادرسی مدنی: «در خصوص ایراد در دادرسی و صدور قرار امتناع از رسیدگی و نیز عموماً قوانین وقوع فرض همانند فرض صورت سؤال، با توجه به اینکه پرونده به دادگاه دیگری ارجاع شده است و از آمار دادگاه سابق کسر شده است، رسیدگی دادگاه پیشین بلاوجه به نظر می‌رسد و دادگاه مرجوع‌الیه رسیدگی می‌کند.

۲۹- گزینه «۴» طبق ماده ۴۰ قانون آیین دادرسی مدنی: «هرگاه دادگاه رأساً یا برحسب تذکر به خطای تصمیم خود برخورد در صورتی که آن تصمیم قابل پژوهش نباشد می‌تواند آن را تغییر دهد.»

۳۰- گزینه «۲» طبق ماده ۳۵۹ قانون آیین دادرسی مدنی: «رأی دادگاه تجدیدنظر نمی‌تواند مورد استفاده غیر طرفین تجدیدنظرخواهی قرار گیرد، مگر در مواردی که رأی صادره قابل تجزیه و تفکیک نباشد که در این صورت نسبت به اشخاص دیگر هم که مشمول رأی بدوی بوده و تجدیدنظرخواهی نکرده‌اند، تسری خواهد داشت. بنابراین گزینه «۲» پاسخ صحیح می‌باشد.

۳۱- گزینه «۴» با توجه به عموماً مقررات مربوط به آیین دادرسی مدنی و قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی، در صورتی که خواننده دعوا در ضمن پاسخ به ماهیت دعوا، اقامه دعوی اعسار نماید و از دادگاه بخواهد که در صورت عدم پذیرش دفاع وی، حکم اعسار او از محکوم‌به را صادر نماید، چنانچه به تشخیص دادگاه محکومیت خواننده در دعوی اصلی باشد، باید به دعوی اصلی نیز رسیدگی نماید. بنابراین گزینه «۴» به عنوان پاسخ صحیح انتخاب می‌شود.

۳۲- گزینه «۱» طبق ماده ۴۸۸ قانون آیین دادرسی مدنی: «هرگاه محکوم‌علیه تا ۲۰ روز بعد از ابلاغ، رأی داوری را ابلاغ ننماید، دادگاه ارجاع‌کننده دعوا به داوری یا دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد مکلف است به درخواست طرف ذی‌نفع طبق رأی داور برگ اجرایی صادر کند. اجرای رأی برابر مقررات قانونی می‌باشد.»

همچنین طبق ماده ۴۹۳ همین قانون، اعتراض به رأی داور مانع اجرای آن نیست، مگر آنکه دلایل اعتراض قوی باشد. در این صورت دادگاه قرار توقف و منع اجرای آن را تا پایان رسیدگی به اعتراض و صدور حکم قطعی صادر می‌نماید و در صورت اقتضاء تأمین مناسب نیز از معترض اخذ خواهد شد. بنابراین توضیحات فوق گزینه «۱» به عنوان پاسخ صحیح انتخاب می‌شود.

سؤالات آزمون وکالت سردفتری ۱۴۰۱

حقوق ثبت (شامل آیین‌نامه‌های قانون حدنگار و کاداستر و مجموعه بخش‌نامه‌های ثبتی)

کله ۱- در صورتی که یکی از وراث متوفی صغیر باشد و قبل از صدور گواهی حصر وراثت، برای دریافت درآمد یا پرداخت دیون یا هزینه‌های ضروری، اقدام فوری لازم باشد، تنظیم سند موکول به موافقت کدام مرجع است؟

- (۱) رئیس دادگستری محل
- (۲) دادستان محل یا دادستان مرکز استان
- (۳) رئیس کل دادگستری استان مربوط
- (۴) شورای حل اختلاف شهرستان مربوط

کله ۲- نسبت به ملکی، سند مالکیت معارض مقدم الصدور صادر شده است. برای تنظیم سند انتقال چنین ملکی، سردفتر اسناد رسمی چه مواردی را باید رعایت کند؟

- (۱) تنظیم سند انتقال، موکول به موافقت رسمی دارنده سند مالکیت مؤخر الصدور است.
- (۲) قبل از تعیین تکلیف نهایی از طریق مراجع قضائی، مجاز به تنظیم سند نیست.
- (۳) قبل از صدور رأی شورای عالی ثبت، مجاز به تنظیم هیچ‌گونه سندی نیست.
- (۴) مجاز به تنظیم سند انتقال است و در نهایت، باید مراتب صدور سند مالکیت معارض را در سند تنظیمی قید کند.

کله ۳- با توجه به مقررات تملک آپارتمان‌ها، سهم هریک از مالکین واحدها از قسمت‌های مشاعی، به چه نسبت است؟

- (۱) براساس ارزش روز مساحت‌های اختصاصی آن واحد تعیین می‌شود.
- (۲) سهم هر آپارتمان از مشاعات، به نسبت مساحت قسمت‌های اختصاصی آپارتمان خریداری شده است.
- (۳) منحصرأً به نسبت مساحت آپارتمان خریداری شده است، هر چند در سند انتقال قید نشده باشد.
- (۴) مطابق مصوبات هیئت مدیره ساختمان است.

کله ۴- شخصی قبل از سال ۱۳۴۶ فوت کرده است. وراث وی قصد انتقال مال غیرمنقول مورث خود را دارند. کدام مورد در خصوص اخذ گواهی مالیات بر ارث، صحیح است؟

- (۱) سردفتر اسناد رسمی موظف است قبل از تنظیم سند، مراتب را از اداره کل ثبت استان مربوط کسب تکلیف کند.
- (۲) مطابق مقررات قانون مالیات‌های مستقیم، اخذ گواهی واریز مالیات بر ارث الزامی است.
- (۳) نیاز به اخذ گواهی واریز مالیات بر ارث نیست.
- (۴) چنانچه حوزه مالیاتی مربوط گواهی کند که نیاز به پرداخت مالیات بر ارث نیست، ثبت سند بلا مانع است.

کله ۵- هنگام ثبت اقرارنامه زوجیت در دفاتر اسناد رسمی، رعایت چه مواردی ضروری است؟

- (۱) اصولاً سردفتر اسناد رسمی، حق تنظیم این‌گونه اسناد را ندارد.
- (۲) در هر سنی، با موافقت ولی زوجه، امکان تنظیم اقرارنامه زوجیت وجود دارد.
- (۳) سن زوج کمتر از بیست سال و زوجه کمتر از هجده سال نباشد و احراز اینکه در قید زوجیت دیگری نباشند.
- (۴) زوجین به سن بلوغ شرعی رسیده باشند.

کله ۶- چنانچه حق کسب و پیشه و تجارت محل کار، قهرأً به ورثه منتقل شود و بعضی از ورثه، قصد انتقال حق مزبور را به یک یا چند نفر از ورثه داشته باشند، تکلیف سردفتر اسناد رسمی در رعایت حق موجر، چگونه است؟

- (۱) نیاز به موافقت موجر نیست.
- (۲) چنانچه موجر بیش از یک نفر باشد، موافقت آنان الزامی است.
- (۳) چنانچه متصالح بیش از یک نفر باشد، نیاز به موافقت موجر است.
- (۴) موافقت موجر الزامی است.

کله ۷- اگر ملکی بین دو نفر، مشاع و مشترک باشد و یکی از شرکا، قصد فروش رسمی قدرالسهم مالکیت خود را به غیر داشته باشد، تکلیف سردفتر اسناد رسمی در خصوص رعایت حق اخذ به شفعه چیست؟

- (۱) حضور شریک ملک و موافقت او الزامی است.
- (۲) اصولاً در این‌گونه موارد، حق شفعه وجود ندارد.
- (۳) موافقت عادی شریک ملک برای انتقال کافی است.
- (۴) نیاز به کسب موافقت شریک دیگر نیست.

کله ۸- چنانچه در مبیاعه نامه تنظیمی بین فروشنده و خریدار، روز مراجعه به دفتر اسناد رسمی جهت تنظیم سند انتقال مصادف با روز تعطیل باشد، تکلیف سردفتر اسناد رسمی برای ثبت حضور هر یک از طرفین جهت انجام معامله چیست؟

(۱) تکلیفی در این مورد ندارد.

(۲) آخرین روز قبل از تعطیل

(۳) اولین روز بعد از تعطیل

(۴) موکول به کسب اجازه از اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مربوط است.

کله ۹- چنانچه در عملیات تفکیکی، اشتباهی رخ داده باشد و این اشتباه، منتج به انتقال رسمی یا ثبت در دفتر املاک یا دفتر الکترونیک شده باشد، رفع اشکال و اشتباه، در صلاحیت کدام یک از موارد زیر است؟

(۱) شورای عالی ثبت

(۲) هیئت نظارت ثبت استان مربوط

(۳) دیوان عدالت اداری

(۴) مراجع ذی صلاح قضایی

کله ۱۰- در انتشار کدام یک از آگهی های ثبتی زیر، تقاضاکنندگان و مجاورین احضار می شوند؟

(۱) نوبتی

(۲) فقدان سند مالکیت

(۳) مزایده اموال غیرمنقول

(۴) تحدید حدود

کله ۱۱- اعضای هیئت موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی نسبت به املاک واقع در محدوده قانونی شهرها، چه اشخاصی هستند؟

(۱) یک قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه - رئیس اداره ثبت یا قائم مقام وی - رئیس اداره راه و شهرسازی یا قائم مقام وی

(۲) یک قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه - رئیس اداره ثبت یا قائم مقام وی - رئیس اداره جهاد کشاورزی یا قائم مقام وی

(۳) دو نفر قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه - رئیس اداره ثبت محل یا قائم مقام وی

(۴) یک نفر قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه - رئیس اداره ثبت محل یا قائم مقام وی - یک نفر کارشناس ارشد ثبت منتخب مدیر کل ثبت استان

کله ۱۲- ملک مجهول المالك از نظر مقررات ثبت چه ملکی است و سردفتر اسناد رسمی مجاز به تنظیم و ثبت سند انتقال این گونه املاک می باشد یا خیر؟

(۱) اظهارنامه ثبتی آن، در موعد مقرر برگشت نشده است - خیر، نسبت به آن، نمی توان سند رسمی تنظیم کرد.

(۲) با اذن حاکم یا مأذون از قبل او به مصرف فقرا می رسد - بلی، تنظیم سند رسمی نسبت به آن بلاشکال است.

(۳) نسبت به اصل و حدود آن در موعد مقرر قانونی اعتراض شده است - خیر، تنظیم سند رسمی نسبت به آن مقدور نیست.

(۴) اولین آگهی نوبتی آن منتشر شده است - خیر، انجام معامله نسبت به آن مقدور نیست.

کله ۱۳- در خصوص ملکی، اداره ثبت اسناد و املاک، آگهی فقدان سند مالکیت منتشر کرده است. اگر شخصی نسبت به آگهی مزبور معترض باشد، به ترتیب، ظرف چه مدت پس از انتشار آگهی و با ارائه چه مستنداتی می تواند مانع صدور سند مالکیت المثنی شود؟

(۱) بیست روز - تسلیم اعتراض کتبی

(۲) یک ماه - اصل سند مالکیت یا سند معامله

(۳) ده روز - اصل سند مالکیت یا سند معامله

(۴) پانزده روز - تسلیم اعتراض کتبی

کله ۱۴- در مواردی که سند مالکیت موجود، با اطلاعات و نقشه های حدنگار (کاداستر) مغایرت داشته باشد و این امر ناشی از اشتباهات ثبتی باشد و خللی به حقوق مجاورین وارد نکند، تعیین تکلیف با کدام مرجع است؟

(۱) شورای عالی ثبت در قسمت املاک (۲) مدیر کل ثبت استان

(۳) رئیس واحد ثبتی

(۴) هیئت نظارت ثبت استان

کله ۱۵- در اجرای قانون حدنگار (کاداستر)، هرگاه بین مالکین مجاور در مورد مساحت و حدود و حقوق املاک اختلاف باشد و با یکدیگر به توافق نرسند، صدور سند مالکیت حدنگار، موکول به کدام مورد است؟

(۱) صدور رأی قطعی از دیوان عدالت اداری

(۲) وصول حکم قطعی مرجع صالح

(۳) صدور رأی هیئت نظارت

(۴) صدور رأی شورای عالی ثبت در قسمت املاک

حقوق مدنی (به جز مباحث نکاح و طلاق)

کله ۱۶- آیا طرفین قرارداد می توانند با توافق یکدیگر عقد را ابطال کنند به گونه ای که عقد کان لم یکن شود؟

(۱) مطلقاً نمی توانند.

(۲) فقط در عقود آبی می توانند.

(۳) فقط در عقود مستمر می توانند.

(۴) مطلقاً می توانند.

کله ۱۷- مورد عقد پس از فسخ قرارداد و پیش از این که به مالک پیش از عقد برگردانده شود، بدون تعدی و تفریط گیرنده تلف می شود. آیا می توان گیرنده را مسئول دانست؟

(۱) مسئول است.

(۲) مسئول است، اگر فسخ کننده عقد باشد.

(۳) مسئول است، اگر عقد فسخ شده امانی نباشد.

(۴) مسئول نیست.

پاسخنامه آزمون وکالت سردفتری ۱۴۰۱

حقوق ثبت (شامل آیین‌نامه‌های قانون حدنگار و کاداستر و مجموعه بخش‌نامه‌های ثبتی)

۱- گزینه «۲» مطابق ماده ۴۹ آیین جدید قانون دفاتر ثبت اسناد در صورتی که یکی از وراثت متوفی صغیر باشد و قبل از صدور گواهی حصر وراثت برای دریافت درآمد و یا پرداخت دیون و یا هزینه‌های ضروری اقدام فوری لازم باشد، پس از موافقت دادستان محل یا دادستان مرکز استان تنظیم سند منوط به گواهی وراثت نیست.

۲- گزینه «۴» طبق ماده ۴ لایحه قانونی راجع به اشتباهات ثبتی و اسناد مالکیت معارض، دارنده سند مالکیت مقدم قبل از تعیین تکلیف نهایی در دادگاه می‌تواند نسبت به مورد سند مالکیت معامله کند ولی دفاتر اسناد مکلفند در متن سند قید کنند نسبت به مورد معامله سند مالکیت معارض صادر شده و مادام که تکلیف نهایی طبق این قانون اعلام نشده به خریدار سند مالکیت جدید داده نخواهد شد و همین حکم نسبت به انتقالات بعدی هم جاری است.

۳- گزینه «۲» براساس ماده ۱۰ قانون تملک آپارتمان‌ها سهم هریک از مالکین واحدها (آپارتمان‌ها) از مشاعات به نسبت مساحت قسمت‌های اختصاصی آپارتمان خریداری شده است.

۴- گزینه «۲» مطابق ماده ۱۷ قانون مالیات‌های مستقیم اگر وراثت متوفی قصد انتقال مال غیرمنقول مورث خود را داشته باشند، اخذ گواهی واريز مالیات بر ارث الزامی است.

۵- گزینه «۳» مطابق مقررات قانون ثبت احوال، هنگام ثبت اقرارنامه زوجیت در دفاتر اسناد رسمی و بند ۲ ماده ۳۲ این قانون نباید سن زوج کمتر از ۲۰ سال و زوجه کمتر از ۱۸ سال باشد و لازم است احراز شود که در قید زوجیت دیگری نباشند.

۶- گزینه «۱» مطابق مقررات بخشنامه‌های ثبتی اگر حق کسب و پیشه و تجارت منحصراً به ورثه منتقل شود و بعضی از ورثه قصد انتقال حق مزبور را به یک یا چند نفر از ورثه داشته باشند، در این صورت نیازی به موافقت موجر نیست.

۷- گزینه «۴» اگر ملکی بین ۲ نفر مشاع و مشترک باشد و یکی از شرکا قصد فروش رسمی قدرالسهم مالکیت خود را به غیر داشته باشد، نیازی به کسب موافقت شریک دیگر نیست.

۸- گزینه «۳» مطابق مقررات مندرج در مجموعه بخشنامه‌های ثبتی اگر در مبیعه‌نامه تنظیمی بین طرفین، روز مراجعه به دفتر اسناد رسمی جهت تنظیم سند انتقال مصادف با روز تعطیل باشد، اولین روز بعد از تعطیلی برای ثبت حضور هریک از طرفین جهت انجام معامله، مدنظر قرار می‌گیرد.

۹- گزینه «۲» حسب بند ۶ ماده ۲۵ قانون ثبت اسناد و املاک کشور، رسیدگی و رفع اشتباهی که در عملیات تفکیکی رخ دهد و منتج به انتقال رسمی یا ثبت در دفتر املاک شود با هیئت نظارت است مشروط بر اینکه رفع اشتباه مزبور خللی به حق کسی نرساند.

۱۰- گزینه «۴» برابر ماده ۱۴ قانون ثبت اسناد و املاک کشور تحدید حدود املاک واقع در هر ناحیه مندرجاً به ترتیب نمره املاک مطابق نظامنامه وزارت عدلیه به عمل می‌آید و تقاضاکنندگان ثبت و مجاورین برای روز تحدید حدود به وسیله اعلان احضار می‌شوند.

۱۱- گزینه «۱» مطابق ماده ۱ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی، اعضاء هیئت موضوع این قانون شامل یک قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه، رئیس اداره ثبت یا قائم‌مقام او، رئیس اداره راه و شهرسازی یا قائم مقام او است. لذا گزینه (۱) صحیح می‌باشد.

۱۲- گزینه «۱» مطابق قسمت اخیر ماده ۱۳۹ قانون ثبت اسناد و املاک کشور، املاکی که نسبت به آن‌ها در مدت مذکور در ماده مورد بحث، تقاضانامه داده نشود، به عنوان مجهول‌المالک اعلان می‌شود. بنابراین با حذف گزینه‌های (۲) و (۳) و (۴)، گزینه (۱) به عنوان پاسخ صحیح انتخاب می‌شود.

۱۳- گزینه «۳» مطابق قسمت اخیر ماده ۱۲۰ قانون ثبت اسناد و املاک در صورتی که تا ده روز از تاریخ انتشار آگهی اعتراضی نرسیده یا در صورت اعتراض اصل سند مالکیت یا سند معامله ارائه نشده باشد اداره ثبت اقدام به صدور المثنی سند مالکیت خواهد نمود. بنابراین مهلت اعتراض ۱۰ روز است. پس گزینه‌های (۱) و (۲) و (۴) حذف می‌شوند و گزینه (۳) به عنوان تنها پاسخ صحیح انتخاب می‌شود.

۱۴- گزینه «۴» مطابق ماده ۱۳ قانون جامع حدنگار (کاداستر) مصوب ۱۳۹۳، در مواردی که اسناد مالکیت موجود با اطلاعات و نقشه‌های حدنگار مغایرت داشته و این امر ناشی از اشتباهات ثبتی باشد و خللی به حقوق هم‌جواریان وارد نکند هیئت نظارت ثبت استان (موضوع ماده ۶ قانون ثبت اسناد و املاک) با رعایت موازین قانونی و با اخذ توضیح از ذی‌نفعان و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و مجری طرح حدنگار (کاداستر) در شهرستان مربوط، نسبت به موضوع رسیدگی و مبادرت به صدور رأی می‌نماید. رأی صادره قطعی است.

۱۵- گزینه «۲» حسب تبصره ۳ ماده ۱۴ قانون حدنگار، در مواردی که برای ملک معارضی وجود داشته باشد یا بین مالکان مجاور در مورد مساحت، حدود و حقوق املاک اختلاف باشد و با یکدیگر به توافق نرسند، صدور سند مالکیت حدنگار تا وصول حکم قطعی مرجع صالح متوقف می‌شود.

حقوق مدنی (به جز مباحث نکاح و طلاق)

۱۶- گزینه «۱» مستفاد از ماده ۲۸۷ قانون مدنی، که بیان داشته نمآت و منافع منفصله که از زمان عقد تا زمان اقاله در مورد معامله حادث می‌شود مال کسی است که واسطه عقد مالک شده است ... بنابراین اقاله و نفاسخ اثر قهقراپی نداشته و فقط ناظر به آینده است.

۱۷- گزینه «۴» درخصوص مسئولیت اشخاص در هیچ ماده‌ای از مقررات قانونی تفاوتی میان این که کسی خودش عقد را فسخ کرده باشد یا طرف مقابل عقد را فسخ کرده باشد وجود ندارد. بنابراین در ابتدای امر گزینه‌های (۲) و (۳) حذف می‌شوند. اگر بعد از فسخ عقد آنچه که در ید طرفین باقی است بودن تعدی و تفریط آن‌ها از بین برود، مسئول نیستند چرا که ید آن‌ها امانی است. بنابراین گزینه (۴) صحیح می‌باشد.

۱۸- گزینه «۲» مطابق ماده ۷۲ قانون مدنی، وقف بر نفس به این معنی که واقف خود را موقوف علیه یا جزء موقوف علیهم نماید یا پرداخت دیون یا سایر مخارج خود را از منافع موقوفه قرار دهد باطل است اعم از اینکه راجع به حال حیات باشد یا بعد از فوت.

۱۹- گزینه «۱» طبق ماده ۵۶۳ قانون مدنی، در جعاله معلوم بودن اجرت من جمیع الجهات لازم نیست، بنابراین اگر کسی ملتزم شود که هرکسی گم شده او را پیدا کند حصه مشاع معینی از آن مال او خواهد بود، جعاله صحیح است. اما باید توجه داشت میان اجمال و ابهام تفاوت وجود دارد. چرا که علم اجمالی در مقابل علم تفصیلی اما ابهام در مقابل معین بودن قرار دارد. بنابراین مبهم بودن اجرت موجب بطلان جعاله می‌شود

۲۰- گزینه «۱» طبق ماده ۵۵۸ قانون مدنی، اگر شرط شود که مضارب ضامن سرمایه خواهد بود و یا خسارات حاصله از تجارت متوجه مالک نخواهد شد، عقد باطل است. بنابراین گزینه (۱) صحیح می‌باشد.

۲۱- گزینه «۴» براساس ماده ۵۴۴ قانون مدنی، در هر مورد که مساقات باطل باشد یا فسخ شود تمام ثمره، مال مالک است و عامل مستحق اجرت‌المثل خواهد بود. بنابراین گزینه (۴) به عنوان پاسخ پرسش حاضر انتخاب می‌شود.

۲۲- گزینه «۲» مطابق ماده ۴۷۸ قانون مدنی، در صورتی که عین مستأجره معیوب باشد مستأجر می‌تواند قرارداد اجاره را فسخ کند البته مشروط بر اینکه مالک رفع عیب نکند. باید در نظر داشت که مقصود از عیب در ماده اخیر حالتی است که موجب نقصان منفعت یا صعوبت در منفعت شود. بنابراین گزینه (۲) صحیح است.

۲۳- گزینه «۳» حسب ماده ۱۹۶ قانون مدنی، اصولاً اثر مستقیم عقود ناظر به خود طرفین است مگر اینکه در ضمن معامله که شخص برای خود می‌کند تعهدی هم به نفع شخص ثالثی بنماید. بنابراین شخص ثالثی که طرفین در عقد قصد ایجاد تعهد به سود او را داشته باشند، می‌تواند به طور مستقیم به متعهد رجوع کند. اما صرف قابلیت انتفاع به نفع ثالث برای ایجاد حق رجوع او به متعهد کافی نیست.

۲۴- گزینه «۲» مقصود از عقود معین عقودی است که احکام مربوط به آن‌ها در قوانین مدون به صورت خاص و مستقیم بیان شده باشد. عقد اجاره به شرط تملیک یک عقد معین است. بنابراین گزینه‌های (۱) و (۳) رد می‌شوند. ماهیت این عقد، اجاره همراه با وعده بیع است. بنابراین گزینه (۲) پاسخ صحیح خواهد بود.

۲۵- گزینه «۴» مطابق قسمت اخیر ماده ۶۹۴ قانون مدنی، ضمانت یکی از چند دین به نحو تردید باطل است. بنابراین گزینه (۴) صحیح است.

حقوق تجارت

کس ۴۱- مجمع عمومی عادی شرکت سهامی «الف» در دعوت اول با حضور دارندگان ۵۳٪ از سهام دارای حق رأی رسمیت یافته و به دلیل عدم رسیدگی به تمام موضوعات، ادامه جلسه به ۱۲ روز بعد موکول می‌شود اما هیئت‌مدیره برای جلسه مزبور آگهی دعوت منتشر نمی‌کند، در خصوص جلسه بعدی، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) اگر با حد نصاب جلسه اول تشکیل شود، تصمیمات مجمع معتبر است.
- (۲) اگر با حضور تمام سهام‌داران شرکت تشکیل شود، تصمیمات مجمع معتبر است.
- (۳) اگر صرفاً کسانی که در جلسه اول حضور داشته‌اند، شرکت کنند، تصمیمات مجمع معتبر است.
- (۴) اگر با حضور دارندگان بیش از نیمی از سهام دارای حق رأی تشکیل شود، تصمیمات مجمع معتبر است.

کس ۴۲- شرکت با مسئولیت محدود «الف»، دارای دو شریک است که هریک دارای پنجاه درصد سرمایه و هر دو مدیر شرکت می‌باشند. به دلیل اختلاف شرکا، مجمع عمومی جهت رسیدگی به صورت‌های مالی در چند سال گذشته تشکیل نشده است. یکی از شرکا، درخواست انحلال شرکت را به دادگاه تقدیم می‌کند. دادگاه چه تصمیمی باید اتخاذ کند؟

- (۱) در هر حال، باید حکم به انحلال شرکت بدهد.
- (۲) به دلیل فقدان مستند قانونی، حکم به بطلان دعوی بدهد.
- (۳) در صورت عدم احراز عذر موجه برای تشکیل مجمع، حکم به انحلال شرکت دهد.
- (۴) با اعطای مهلت ۶ ماهه برای تشکیل مجمع، در صورت عدم تشکیل مجمع در مهلت مقرر، حکم به انحلال بدهد.

کس ۴۳- در خصوص فروش اموال تاجر ورشکسته توسط اداره تصفیه، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) همواره و بدون استثناء، از طریق مزایده انجام می‌شود.
- (۲) فقط فروش اموال منقول با موافقت گرماء، بدون مزایده امکان‌پذیر است.
- (۳) صرفاً با موافقت اکثریت گرماء و رضایت تاجر ورشکسته، بدون مزایده امکان‌پذیر است.
- (۴) جز در صورت موافقت اکثریت گرماء یا داشتن مظنه بوری، همواره از طریق مزایده انجام می‌شود.

کس ۴۴- مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت «الف» (سهامی عام) با دعوت دارندگان $\frac{1}{5}$ سهام شرکت و به دلیل به حد نصاب نرسیدن جلسه اول، با رعایت تشریفات مجدداً دعوت می‌گردد. جلسه اخیر، با حضور ۳ سهام‌دار که دارند ۳۷ درصد سهام شرکت می‌باشند، تشکیل و در خصوص انحلال شرکت اتخاذ تصمیم می‌گردد. در فرض سؤال، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) جلسه مجمع و تصمیم آن، معتبر است.
- (۲) جلسه مجمع معتبر، ولی تصمیم قابل ابطال است.
- (۳) بطلان تصمیم مجمع به حکم دادگاه اعلان خواهد شد.
- (۴) به دلیل عدم حصول اکثریت لازم، تصمیم مجمع قابل ابطال است.

کس ۴۵- تشخیص اعمال تجاری تبعی از اعمال غیرتجاری، در چه مواردی واجد آثار قانونی است؟

- (۱) تشخیص مالیات تجار
- (۲) تشخیص تاجر یا غیرتاجر بودن اشخاص
- (۳) نحوه تنظیم دفاتر تجاری و سندیت این دفاتر
- (۴) صدور حکم ورشکستگی، برای تشخیص دین تجاری از غیرتجاری

کس ۴۶- در خصوص مسئولیت شریک خارج شده از شرکت تضامنی در قبال دیون شرکت، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) اگر خروج او ثبت و آگهی شده باشد، فقط تا پنج سال از تاریخ ثبت و آگهی خروج از شرکت، نسبت به دیون قبل از خروج خود از شرکت مسئولیت دارد.
- (۲) اگر خروج او ثبت و آگهی شده باشد، دیگر مسئولیتی نسبت به دیون شرکت ندارد.
- (۳) نسبت به تمامی دیون شرکت، بعد از خروج از شرکت، مسئولیتی ندارد.
- (۴) نسبت به دیون قبل از خروج خود از شرکت، همواره مسئول است.

کس ۴۷- در خصوص قواعد حاکم بر حق اختراع و نام و علامت تجاری، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) تغییر در مالکیت نام تجاری، ارتباطی به مؤسسه‌ای که با آن نام شناخته می‌شود، ندارد.
- (۲) به دعوی مربوط به علایم تجاری، در شعبه یا شعب خاصی در مرکز استان رسیدگی می‌شود.
- (۳) مدت حمایت از حق اختراع، با گذشت ۱۰ سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه اختراع منقضی می‌شود.
- (۴) از نام‌های تجاری حتی بدون ثبت هم، با رعایت قوانین و مقررات ثبت اجباری نام‌های تجاری، حمایت می‌شود.

۴۸- یکی از مدیران شرکت تعاونی بدون اجازه هیئت مدیره، نسبت به فروش اتومبیل خود به شرکت تعاونی اقدام می کند. کدام مورد در خصوص این معامله، صحیح است؟

- (۱) صحیح است، مشروط بر اینکه غیبه و مصلحت شرکت مراعات شده باشد. (۲) در صورت عدم تصویب مجمع عمومی، قابل ابطال است.
- (۳) با توجه به سکوت قانونگذار، معتبر است. (۴) در هر حال، باطل است.

۴۹- در فرایند انحلال ارادی و تصفیه شرکت سهامی، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) تصمیم راجع به انحلال شرکت و اسامی مدیر یا مدیران تصفیه باید ظرف پنج روز به مرجع ثبت شرکتها اعلام شود.
- (۲) انتقال دارایی شرکت در حال تصفیه به مدیر تصفیه، فقط با تصویب اکثریت $\frac{3}{4}$ سهامداران مجاز است.
- (۳) انحلال شرکت از تاریخ تصویب مجمع، نسبت به همه اشخاص مؤثر است.
- (۴) مدیر یا مدیران تصفیه، فقط با حکم مرجع قضایی قابل عزل هستند.

۵۰- مرسل الیه به دلیل اختلاف با متصدی حمل و نقل، مال التجاره را قبول نمی کند. در صورتی که کالا در انبار متصدی حمل یا نزد ثالث تلف شود، کدام مورد در خصوص مسئولیت متصدی حمل و نقل، صحیح است؟

- (۱) در صورتی که کالا به امر محکمه، نزد متصدی یا ثالث نگهداری شده باشد، متصدی ضامن نیست و گرنه متصدی حمل و نقل ضامن تلف است، مگر اینکه بی تقصیری خود را ثابت کند.
- (۲) مادام که کالا تحویل نشده، متصدی حمل ضامن تلف کالا است، حتی اگر ثابت شود تلف ناشی از حوادثی بوده که هیچ متصدی حمل مواظبی نمی توانسته از آن جلوگیری کند.
- (۳) در فرضی که نزد ثالث تلف شود، متصدی حمل ضامن نیست اما در فرضی که در انبار متصدی حمل تلف شده، ضامن است، مگر آنکه بی تقصیری خود را ثابت کند.
- (۴) متصدی حمل و نقل ضامن تلف کالا نیست، مگر اینکه تقصیر او ثابت شود.

۵۱- براتی در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۲۰ صادر شده و موعد پرداخت آن، سه ماه پس از رؤیت است. در تاریخ ۱۴۰۱/۹/۱۰، دارنده، برات را به رؤیت برات گیر رسانیده و نامبرده آن را قبول نمی کند. در صورتی که دارنده در تاریخ ۱۴۰۱/۹/۱۵ اعتراض نکول کرده باشد، موعد پرداخت برات و آخرین مهلت اقامه دعوی علیه برات دهنده‌ای که وجه آن را به برات گیر رسانیده است، به ترتیب، کدام است؟

- (۱) سه ماه پس از تاریخ صدور - یک سال پس از تاریخ صدور
- (۲) سه ماه پس از رؤیت - یک سال پس از تاریخ اعتراض عدم تأدیه
- (۳) سه ماه پس از تاریخ اعتراض نکول - یک سال پس از تاریخ صدور
- (۴) سه ماه پس از تاریخ اعتراض نکول - یک سال پس از تاریخ اعتراض عدم تأدیه

۵۲- در خصوص انتقال دارایی‌های مثبت و منفی شرکت ادغام شونده به شرکت پذیرنده ادغام، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) انتقال اموال و دارایی شرکت ادغام شونده پس از ثبت ادغام نزد مرجع ثبت شرکتها محقق می شود.
- (۲) انتقال اموال و دارایی شرکت ادغام شونده پس از تصویب طرح ادغام در مجمع عمومی فوق العاده دو شرکت به نحو همزمان، انجام می شود.
- (۳) انتقال اموال و دارایی مثبت شرکت ادغام شونده پس از تصویب طرح ادغام در مجمع عمومی فوق العاده دو شرکت و انتقال دیون و تعهدات پس از ثبت ادغام نزد مرجع ثبت شرکتها انجام می شود.
- (۴) انتقال اموال و دارایی شرکت ادغام شونده پس از ثبت ادغام نزد مرجع ثبت شرکتها انجام می شود اما انتقال دیون و تعهدات پس از تصویب طرح ادغام در مجمع عمومی فوق العاده دو شرکت، انجام می شود.

۵۳- افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی شرکت، در چه شرکت‌هایی مجاز است؟

- (۱) فقط شرکت‌های سهامی عام پذیرفته شده در بورس تهران و فرابورس ایران
- (۲) فقط شرکت‌های سهامی عام ثبت شده نزد سازمان بورس
- (۳) شرکت‌های سهامی عام، سهامی خاص و تعاونی
- (۴) تمامی شرکت‌های تجاری

حقوق تجارت

۴۱- گزینه «۱» مطابق با ماده ۱۰۴ قانون تجارت هرگاه در مجمع عمومی تمام موضوعات مندرج در دستور مجمع مورد اخذ تصمیم واقع نشود هیئت رئیسه مجمع با تصویب مجمع می‌تواند اعلام تنفس نموده و تاریخ جلسه بعد را که نباید دیرتر از دو هفته باشد تعیین کند. تمدید جلسه محتاج به دعوت و آگهی مجدد نیست و در جلسات بعد مبیع با همان حد نصاب جلسه اول رسمیت خواهد داشت.

۴۲- گزینه «۲» مطابق با ماده ۱۱۴ قانون تجارت شرکت با مسئولیت محدود در موارد ذیل منحل می‌شود:

الف - در مورد فقرات ۱- ۲- ۳ ماده ۹۳ ب- در صورت تصمیم عده از شرکا که سهم‌الشرکه آن‌ها بیش از نصف سرمایه شرکت باشد. ج - در صورتی که به واسطه ضررهای وارده نصف سرمایه شرکت از بین رفته و یکی از شرکا تقاضای انحلال کرده و محکمه دلایل او را موجه دیده و سایر شرکا حاضر نباشد سهمی را که در صورت انحلال به او تعلق می‌گیرد پرداخته و او را از شرکت خارج کنند. د- در مورد فوت یکی از شرکا اگر به موجب اساسنامه پیش‌بینی شده باشد.

۴۳- گزینه «۴» مطابق با ماده ۴۰ قانون اداره امور ورشکستگی اموال ورشکسته به ترتیب مزایده فروخته می‌شود. همچنین اشیای مورد وثیقه را نمی‌توان به طریق غیر مزایده فروخت مگر اینکه رضایت بستانکارانی که نسبت به آن‌ها حق وثیقه دارند جلب شود یا مال در بورس یا بازار قیمت معینی داشته باشد.

۴۴- گزینه «۳» مطابق با ماده ۷۴ قانون تجارت در مجامع عمومی که برای امتداد مدت شرکت یا برای انحلال شرکت قبل از موعد مقرر یا هر نوع تغییر دیگری در اساسنامه تشکیل می‌شود باید عده از صاحبان سهام که بیش از سه ربع سرمایه شرکت را دارا باشند حاضر گردند.

۴۵- گزینه «۳» تشخیص اعمال تجاری تبعی از اعمال غیرتجاری تنها در خصوص نحوه تنظیم دفاتر تجاری و سندیت این دفاتر دارای آثار و تبعات قانونی است.

۴۶- گزینه «۱» در خصوص مسئولیت شریک شده از شرکت تضامنی در قبال دیون شرکت مستفاد از مواد قانونی مرتبط با شرکت تضامنی اگر خروج شریک ثبت و آگهی شده تنها تا ۵ سال از تاریخ ثبت و آگهی خروج از شرکت شریک نسبت به دیون قبل از خروج خود از شرکت مسئولیت دارد.

۴۷- گزینه «۴» مطابق با ماده ۴۷ قانون با رعایت قوانین و مقررات ثبت اجباری نام‌های تجاری از قبیل نام‌ها حتی بدون ثبت در برابر عمل خلاف قانون اشخاص ثالث حمایت می‌شوند. هرگونه استفاده از نام تجاری توسط اشخاص ثالث به صورت نام تجاری یا علامت یا علامت جمعی یا هرگونه استفاده از آن‌ها که عرفاً باعث فریب عموم شود غیرقانونی تلقی می‌شود.

۴۸- گزینه «۲» مطابق با ماده ۵۹ قانون شرکت تعاونی معاملات شرکت با هریک از اعضای هیئت مدیره یا بازرسان تابع مقررات و ضوابطی خواهد بود که به تصویب مجمع عمومی عادی شرکت برسد.

۴۹- گزینه «۱» مطابق با ماده ۲۰۹ قانون تجارت تصمیم راجع به انحلال و اسامی مدیر یا مدیران تصفیه و نشانی آن‌ها با رعایت ماده ۲۰۷ این قانون باید ظرف ۵ روز از طرف مدیران تصفیه به مرجع ثبت شرکت‌ها اعلام شود.

۵۰- گزینه «۴» مطابق با ماده ۳۸۴ قانون تجارت اگر مرسل‌الیه مال‌التجاره را قبول نکند و یا مخارج و یا سایر مطالبات متصدی حمل‌ونقل بابت مال‌التجاره تأدیه نشود و یا به مرسل‌الیه دسترسی نباشد متصدی حمل‌ونقل باید مراتب را به اطلاع ارسال‌کننده رسانیده و مال‌التجاره را موقتاً نزد خود به امانت نگاه داشته یا نزد ثالثی امانت گذارد و در هر دو صورت مخارج و هر نقص و عیب بر عهده ارسال‌کننده است.

۵۱- گزینه «۴» موعد پرداخت برات ظرف سه ماه از تاریخ اعتراض نکول و موعد آخرین مهلت اقامه دعوی علیه برات‌دهنده‌ای که وجه آن را به برات دیگر رسانیده یک سال پس از تاریخ اعتراض عدم تأدیه است.

۵۲- گزینه «۱» در مورد انتقال دارایی مثبت و منفی شرکت ادغام‌شونده به شرکت پذیرنده ادغام اگر ادغام نزد مرجع ثبت شرکت‌ها محقق شد انتقال اموال و دارایی شرکت ادغام‌شونده انجام می‌شود.

۵۳- گزینه «۴» مستفاد از مقررات مربوط شرکت‌های تجاری و نیز امکان افزایش سرمایه در تمامی شرکت‌های تجاری بنابراین افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی شرکت در تمام شرکت‌های تجاری ممکن است.

۵۴- گزینه «۲» براساس بند ۲ ماده ۲۴ قانون نحوه صدور چک که بیان داشته پرداخت مبلغ چک تضمین شده توسط بانک صرفاً در وجه و به شماره حساب گیرنده که مشخصات وی روی چک تضمین شده درج گردیده امکان پذیر است و ظهرنویسی برای انتقال چک تضمین شده و فاقد اعتبار است. بنابراین در مسئله مذکور فقط شخص «ب» ضامن است.

۵۵- گزینه «۳» اگر برات یا سفته چند مرحله ظهرنویسی شده باشد و آخرین نفر در صورت امتناع متعهد آن را وخواست کند با عنایت به اینکه ظهرنویس آخر تمام تعهدات را برعهده گرفته است نتیجتاً ظهرنویس آخر حق مراجعه به کسی را ندارد.

۵۶- گزینه «۱» مطابق با ماده ۱۶۱ قانون تجارت مجمع عمومی فوق العاده به پیشنهاد هیئت مدیره پس از قرائت گزارش بازرس یا بازرسان شرکت در مورد افزایش سرمایه شرکت اتخاذ تصمیم می‌کند. براساس ماده ۸۵ این قانون نیز تصمیمات مجمع عمومی فوق العاده همواره با اکثریت دوسوم آرای حاضران در جلسه رسمی معتبر خواهد بود.

۵۷- گزینه «۲» مطابق ماده ۴۷۳ قانون تجارت، طلبکارهایی که مواعد معینه حاضر نشده و مطابق ماده ۴۶۲ عمل نکردند نسبت به عملیات و تشخیصات و تصمیماتی که راجع به تقسیم وجوه قبل از آمدن آن‌ها به عمل آمده حق هیچ‌گونه اعتراضی ندارند ولی در تقسیماتی که ممکن است بعد به عمل آید جزء غرما حساب می‌شوند بدون اینکه حق داشته باشند حصه را که در تقسیمات سابق به آن‌ها تعلق می‌گرفت از اموالی که هنوز تقسیم نشده مطالبه نمایند. اگرچه ماده مذکور به گونه‌ای نگارش شده که این معنی را به ذهن تبادر می‌کند که مقصود قانونگذار بازه زمانی پیش از ختم تصفیه بوده است، اما می‌توان با وحدت ملاک و حتی به طریق اولی حکم فوق را در مورد پس از ختم تصفیه نیز مجری دانست. بنابراین گزینه (۲) پاسخ صحیح پرسش اخیر خواهد بود.

۵۸- گزینه «۴» مطابق ماده ۵۱۲ قانون تجارت، هرگاه اموالی در اجاره تاجر ورشکسته باشد مدیر تصفیه در فسخ یا ابقا اجاره به نحوی که موافق منافع طلبکارها باشد اتخاذ تصمیم می‌کند ... اگر تصمیم بر ابقا اجاره بوده و تأمیناتی هم سابقاً به موجب اجاره‌نامه به موجر داده شده باشد، آن تأمینات ابقا خواهد شد و الاً تأمیناتی که پس از ورشکستگی داده می‌شود باید کافی باشد. در صورتی که با تصمیم مدیر تصفیه بر فسخ اجاره موجر راضی به فسخ نشود، حق مطالبه تأمین را نخواهد داشت.

۵۹- گزینه «۳» با توجه به، به کار بردن عبارت «کشف» درخصوص اموال مذکور در ماده ۴۹ قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی و مطابق دکترین حاضر، مقصود از اموال مذکور، اموالی می‌باشد که قبل از صدور حکم ورشکستگی وجود داشته یا در مدت تصفیه امور ورشکستگی عاید او شده است.

۶۰- گزینه «۱» حدود اختیارات مدیران در شرکت با مسئولیت محدود به صورت تام است و ایشان کلیه اختیارات لازم را برای اداره شرکت دارند مگر اینکه در اساسنامه غیر این ترتیب مقرر شده باشد. در مانحن فیه شخص «الف» فاقد اختیار لازم جهت امضای قراردادهای و اسناد تعهدآور شرکت به صورت انفرادی بوده و لذا از این حیث در خارج از حیطه اختیارات خود عمل کرده است. لذا شرکت مسئولیتی جهت پرداخت سند مذکور نخواهد داشت. بنابراین تنها گزینه صحیح، گزینه (۱) خواهد بود.

اصول استنباط حقوق اسلامی و متون فقه

۶۱- گزینه «۴» قاعده یقین که به آن شک ساری نیز گفته می‌شود از قواعد اصولی است که حجیت آن مورد اختلاف فقها است. قاعده یقین حکم به بقای یقین سابق هنگام شک در اصل همان یقین است.

۶۲- گزینه «۲» تعارض اماره و اصل از اقسام تعارض اصل عملی و دلیل اجتهادی و به معنای تنافی میان مدلول اماره و با اصل عملی است. در تعارض امارات و اصول علی‌الخصوص اصل برائت اماره مقدم است و مشهور این تقدم را از باب حکومت می‌دانند.

۶۳- گزینه «۱» ادله لَبّی مقابل ادله لفظی می‌باشد و مراد از آن ادله‌ای است که از طریق غیرلفظ مکلف را به حکم شرعی می‌رساند. به بیان دیگر ادله‌ای که حکم شرعی از آن‌ها استفاده می‌شود یا از سنخ لفظ است یا غیرلفظ به ادله‌ای که از سنخ لفظ نباشد ولی مکلف را به حکم شرعی برساند مانند اجماع و دلیل عقل. این ادله فقط باید اخذ به قدر متیقن کرد.

۶۴- گزینه «۳» فرض قانونی فرایندی در تکنیک حقوقی است که اجازه می‌دهد شرایطی را که آشکارا مغایر با واقع است موجود فرض نماییم فرض قانونی اجازه می‌دهد تا نتایج حقوقی متفاوتی از آنچه از استنتاج ساده وقایع موجود امکان می‌دهد به دست آید.

حقوق اساسی

۱۲۱- به موجب قانون اساسی ابتکار بودجه کل کشور با کدام مرجع است؟

- (۱) دیوان محاسبات کشور (۲) دولت (۳) وزارت امور اقتصادی و دارایی (۴) مجلس شورای اسلامی

۱۲۲- در قانون اساسی از کدام مورد به عنوان یکی از مصادیق انفال و ثروت‌های عمومی یاد شده است؟

- (۱) مراتعی که در حریم قرار دارد. (۲) اموال دولتی که از غاصبین مسترد می‌شود. (۳) معابر عمومی (۴) نیزارها و بیشه‌های طبیعی

۱۲۳- طبق قانون اساسی اعمال کدام صلاحیت رئیس قوه قضائیه پس از مشورت امکان‌پذیر است؟

- (۱) تفویض اختیارات تام مالی و اداری به وزیر دادگستری (۲) تفویض اختیارات استخدامی غیر قضات به وزیر دادگستری (۳) تغییر سمت یا محل خدمت قاضی (۴) ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری

۱۲۴- به موجب قانون اساسی رسیدگی به کدام دعاوی زیر باید به صورت خارج از نوبت انجام گیرد؟

- (۱) اعتراض به انحلال شوراهای محلی در صورت انحراف از وظایف قانونی (۲) دعاوی مربوط به جرایم موضوع اصل ۴۹ قانون اساسی (ثروت‌های نامشروع) (۳) اتهامات رئیس‌جمهور و معاونان وی در مورد جرایم عادی (۴) جرایمی که نظامیان در مقام ضابط دادگستری مرتکب شوند.

۱۲۵- در قانون اساسی به کدام‌یک از اصول حاکم بر رسیدگی‌های قضایی تصریح شده است؟

- (۱) علنی بودن (۲) دو درجه‌ای بودن (۳) بی‌طرفی (۴) تناظر

۱۲۶- «منع تذبذیر» ذیل ضوابط حاکم بر کدام‌یک از شئون نظام جمهوری اسلامی در قانون اساسی مورد اشاره قرار گرفته است؟

- (۱) سیاست خارجی (۲) اقتصاد (۳) امنیت ملی (۴) فرهنگ

۱۲۷- کدام مورد در خصوص تفویض اختیار قانونگذاری از سوی مجلس شورای اسلامی، صحیح است؟

- (۱) مجلس می‌تواند تصویب دائمی قوانین آزمایشی را به کمیسیون‌های داخلی مجلس تفویض کند. (۲) تشخیص عدم مغایرت اساسنامه‌های مصوب کمیسیون‌های داخلی مجلس با قوانین با رئیس مجلس است. (۳) تشخیص عدم مغایرت اساسنامه‌های مصوب دولت با قوانین با رئیس مجلس است. (۴) مجلس صرفاً می‌تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌های دولتی را به دولت تفویض کند.

۱۲۸- در قانون اساسی کدام آزادی مشروط به رعایت حقوق دیگران شده است؟

- (۱) آزادی عقیده (۲) آزادی اجتماعات (۳) آزادی بیان (۴) آزادی انتخاب شغل

۱۲۹- بنا به تصریح قانون اساسی مصوبات کدام مرجع نباید با متن و روح قانون مغایرت داشته باشد؟

- (۱) شورای عالی امنیت ملی (۲) شوراهای فرعی شورای عالی امنیت ملی (۳) شوراهای محلی (۴) هیئت وزیران

۱۳۰- در قانون اساسی بر ممنوعیت تبعیض در کدام مورد زیر تصریح شده است؟

- (۱) داشتن مسکن متناسب با نیاز (۲) بهره‌برداری از منابع طبیعی (۳) برخورداری از آموزش و بهداشت عمومی (۴) استفاده از انفال و ثروت‌های عمومی

۱۳۱- بنا به تصریح قانون اساسی سلب کدام‌یک از حقوق زیر به درخواست خود شخص ذی حق امکان‌پذیر دانسته شده است؟

- (۱) حق تابعیت (۲) حق دادخواهی (۳) حق داشتن وکیل (۴) حق آموزش رایگان

۱۳۲- کدام مورد از ابعاد حق دادخواهی در قانون اساسی به شمار نمی‌آید؟

- (۱) در دسترس بودن دادگاه (۲) حق رجوع به دادگاه‌های صلاحیت‌دار (۳) دو درجه‌ای بودن رسیدگی (۴) ممنوعیت اجبار افراد به عدم مراجعه به دادگاه صلاحیت‌دار

۱۳۳- شهروندی که از مصوبه دولت متضرر شده و آن را خلاف قانون می‌داند هم‌زمان نسبت به مصوبه مذکور در کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی و

دیوان عدالت اداری طرح شکایت می‌کند. کدام مورد در خصوص این اقدام، صحیح است؟

- (۱) در چنین مواردی در چارچوب اصل ۱۳۸ قانون اساسی مرجع صلاحیت‌دار از سوی رئیس مجلس شورای اسلامی تعیین می‌شود. (۲) هر دو مرجع مکلف به رسیدگی به این شکایت هستند. (۳) کمیسیون اصل ۹۰ تا زمان صدور رأی از سوی دیوان عدالت اداری با موافقت رئیس مجلس شورای اسلامی رسیدگی به موضوع را متوقف می‌کند. (۴) دیوان عدالت اداری با صدور قرار توقف رسیدگی هرگونه تصمیم‌گیری در این خصوص را منوط به نتیجه رسیدگی کمیسیون اصل ۹۰ می‌نماید.

که ۱۳۴- کدام مورد در خصوص اعمال قوه مقننه صحیح است؟

- ۱) اعمال قوه مقننه در مسائل بسیار مهم سیاسی و اقتصادی و فرهنگی لزوماً از طریق همه‌پرسی است.
- ۲) اعمال قوه مقننه صرفاً از طریق مجلس شورای اسلامی است.
- ۳) اعمال قوه مقننه در جمهوری اسلامی ایران از طریق مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت نظام است.
- ۴) در مسائل بسیار مهم سیاسی و اقتصادی و فرهنگی اعمال قوه مقننه از راه همه‌پرسی نیز ممکن است.

که ۱۳۵- به موجب قانون اساسی کدام مورد ضرورتاً نیاز به تصویب مجلس شورای اسلامی ندارد؟

- ۱) صلح دعاوی مربوط به اموال دولتی
- ۲) دادن وام و کمک‌های بدون عوض خارجی
- ۳) هرگونه تغییر در خطوط مرزی
- ۴) الحاق به مقاوله‌نامه‌های بین‌المللی

که ۱۳۶- کارمند شرکت دولتی در ایامی که در مرخصی بدون حقوق به سر می‌برد به عنوان مدیر عامل یک شرکت خصوصی مشغول به کار می‌شود. اقدام مزبور چه حکمی دارد؟

- ۱) کارمندان شرکت‌های دولتی تابع مقررات استخدامی خاص خود هستند و اساساً مشمول ممنوعیت جمع مشاغل نمی‌شوند.
- ۲) صرفاً در صورتی که دولت درصدی از سهام شرکت خصوصی را داشته باشد عمل وی مشمول ممنوعیت جمع مشاغل نمی‌شود.
- ۳) مشمول عنوان جمع مشاغل و ممنوع است.
- ۴) با توجه به عدم دریافت حقوق در مدت مرخصی مشمول ممنوعیت جمع مشاغل نیست.

که ۱۳۷- شرکتی با اختراع یک دستگاه و فروش عمده آن به کارخانجات خودروسازی موجب بیکار شدن تعداد زیادی از کارگران کارخانجات مزبور می‌شود. کدام مورد در خصوص اقدام مذکور، صحیح است؟

- ۱) این اقدام مغایر اصل ۴۰ قانون اساسی دایر بر ممنوعیت اضرار به غیر به واسطه اعمال حق خویش است.
- ۲) با توجه به شناسایی آزادی کسب و کار در صدر اصل ۲۸ قانون اساسی ایراد قانونی بر آن مترتب نیست.
- ۳) عمل مذکور از مصادیق ذیل اصل ۴۶ قانون اساسی مبنی بر ممنوعیت سلب کسب و کار از دیگری به بهانه مالکیت نسبت به کسب و کار خود است.
- ۴) اقدام شرکت بر اساس اصل ۲۸ قانون اساسی که آزادی اشتغال را محدود به مصالح عمومی می‌داند مغایر قانون اساسی است.

که ۱۳۸- چنانچه مجلس شورای اسلامی طی مصوبه‌ای تعیین تکلیف استخدام کارشناسان خارجی در وزارت نیرو را در طول برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت به هیئت وزیران واگذار نماید، مصوبه مزبور چه حکمی دارد؟

- ۱) مطابق قانون اساسی است، چراکه دولت می‌تواند در خصوص استخدام کارشناسان خارجی برای مدت موقتی که مجلس تعیین می‌کند تعیین تکلیف نماید.
- ۲) مطابق قانون اساسی است، چراکه دولت می‌تواند در خصوص استخدام کارشناسان خارجی برای دستگاه خاصی که مجلس تعیین می‌کند تعیین تکلیف نماید.
- ۳) مغایر قانون اساسی است و هرگونه استخدام کارشناس خارجی از طرف دولت صرفاً در موارد ضرورت باید با تصویب مجلس باشد.
- ۴) اطلاق آن، مغایر قانون اساسی است و استخدام کارشناس خارجی از طرف دولت صرفاً در موارد ضرورت با تصویب هیئت دولت امکان‌پذیر است.

که ۱۳۹- شورای اسلامی شهری اقدام به وضع مصوبه‌ای کرده و به موجب آن هرگونه استخدام در شورا و شهرداری را منوط به استخدام از بین افراد بومی آن شهر نموده است. وظیفه فرماندار شهرستان مربوطه در قبال این مصوبه چیست؟

- ۱) با توجه به عدم ارتباط مصوبه با حدود اختیارات شورا مغایرت آن با قوانین و مقررات را به هیئت تطبیق مصوبات شهر و شهرستان اعلام نماید.
- ۲) به موجب قانون اساسی فرمانداران و سایر مقامات کشوری که از طرف دولت تعیین می‌شوند در هر حال، ملزم به رعایت تصمیمات شوراها هستند.
- ۳) به موجب قانون اساسی فرماندار مادامی که مصوبه مزبور از سوی دیوان عدالت اداری ابطال نشده باشد، ملزم به رعایت آن است.
- ۴) فرماندار مادامی که مغایرت مصوبه با حدود اختیارات شوراها از سوی شورای عالی استان‌ها تأیید نشود ملزم به رعایت آن است.

که ۱۴۰- در قانون اساسی به تعیین تکلیف کدام یک از امور مربوط به هیئت منصفه در جرایم سیاسی و مطبوعاتی در قانون تصریح نشده است؟

- ۱) شرایط هیئت منصفه
- ۲) اختیارات هیئت منصفه
- ۳) نحوه انتخاب هیئت منصفه
- ۴) نحوه نظارت بر هیئت منصفه

- ۱۱۲- گزینه «۴» براساس ماده ۲۹۰ قانون آیین دادرسی کیفری، قرار عدم صلاحیت صادره از دادگاه کیفری یک تنها توسط دادستان قابل اعتراض است.
- ۱۱۳- گزینه «۱» براساس ماده ۵۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری، هرگاه محکوم‌علیه در جرایم تعزیری پس از صدور حکم قطعی مبتلا به جنون شود تا زمان افاقه اجرای حکم به تعویق می‌افتد مگر در مورد مجازات‌های مالی که از اموال محکوم‌علیه وصول می‌شود.
- ۱۱۴- گزینه «۳» براساس ماده ۴۱۵ قانون آیین دادرسی کیفری، در جرایمی که رسیدگی به آن‌ها در صلاحیت دادگاه کیفری یک است یا جرایمی که مستلزم پرداخت دیه یا ازش بیش از خمس دیه کامل است و در جرایم تعزیری درجه شش و بالاتر دادرسی و یا دادگاه اطفال و نوجوانان در صورت عدم تعیین وکیل باید وکیل تسخیری تعیین کند.
- ۱۱۵- گزینه «۲» براساس تبصره ۳ ماده ۲۱۷ قانون آیین دادرسی کیفری، در جرایم غیرعمدی در صورتی که به تشخیص مقام قضایی تضمین حقوق بزه‌دیده به طریق دیگر امکان‌پذیر باشد صدور قرار کفالت وثیقه جایز نیست.
- ۱۱۶- گزینه «۴» براساس تبصره ۱ ماده ۲۴۷ قانون آیین دادرسی کیفری، جرایم تعزیری درجه هفت و هشت در صورت ارائه تضمین لازم برای جبران خسارات وارده مقام قضایی فقط به صدور قرار نظارت قضایی اکتفا می‌کند.
- ۱۱۷- گزینه «۳» براساس ماده ۳۳۱ قانون آیین دادرسی کیفری، تقاضای سوگند قابل توکیل است.
- ۱۱۸- گزینه «۲» براساس بند اول ماده ۴۶۹ قانون آیین دادرسی کیفری، اگر در دیوان عالی کشور عملی که محکوم‌علیه به اتهام ارتکاب آن محکوم شده به فرض ثبوت جرم نبوده یا به لحاظ شمول عفو عمومی و یا سایر جهات قانونی متهم قابل تعقیب نباشد رأی صادره نقض بلارجاع می‌شود.
- ۱۱۹- گزینه «۴» براساس تبصره ۳ ماده ۴۷۷ قانون آیین دادرسی کیفری، در صورتی که رئیس دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح یا رئیس کل دادگستری استان در انجام وظایف قانونی خود رأی قطعی اعم از حقوقی یا کیفری را خلاف شرع بین تشخیص دهند می‌توانند با ذکر مستندات از رئیس قوه قضائیه درخواست تجویز اعاده دادرسی نمایند.
- ۱۲۰- گزینه «۳» نظر هیئت منصفه در نظام حقوقی ایران برای قاضی صرفاً جنبه مشورتی داشته و قاضی ملزم به تبعیت از نظر هیئت منصفه مبنی بر بی‌گناهی متهم نیست.
- حقوق اساسی**
- ۱۲۱- گزینه «۲» براساس اصل ۵۲ قانون اساسی بودجه سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود.
- ۱۲۲- گزینه «۴» براساس اصل ۴۵ قانون اساسی انفال و ثروت‌های عمومی از قبیل: زمین‌های موات یا رها شده، معادن، دریاها، رودخانه‌ها و سایر آب‌های عمومی، کوه‌ها، دره‌ها، جنگل‌ها، نیزارها، بیشه‌های طبیعی، مراعی که در حریم نیست، ارث بدون وارث و اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می‌شود در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آن‌ها عمل نماید.
- ۱۲۳- گزینه «۳» براساس اصل ۱۶۴ قانون اساسی، قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به‌طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد مگر به اقتضای مصلحت جامعه یا تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل.
- ۱۲۴- گزینه «۱» براساس اصل ۱۰۶ قانون اساسی، انحلال شوراها جز در صورت انحراف از وظایف قانونی ممکن نیست. مرجع تشخیص انحراف و ترتیب انحلال شوراها و طرز تشکیل مجدد آن‌ها را قانون معین می‌کند. شوراها در صورت اعتراض به انحلال حق دارند به دادگاه صالح شکایت کنند و دادگاه موظف است خارج از نوبت به آن رسیدگی کند.
- ۱۲۵- گزینه «۱» براساس اصل ۱۶۵ قانون اساسی، محاکمات علنی انجام می‌شود و حضور افراد بلامانع است مگر آنکه به تشخیص دادگاه علنی بودن آن منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد.

۱۲۶- گزینه «۲» براساس بند «۶» اصل ۴۳ قانون اساسی، منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد اعم از مصرف سرمایه‌گذاری تولید توزیع و خدمات جزء ضوابط اقتصاد جمهوری اسلامی است.

۱۲۷- گزینه «۳» براساس اصل ۸۵ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل ۷۲ به کمیسیون‌های ذی‌ربط واگذار نماید.

۱۲۸- گزینه «۴» براساس بند اول اصل ۴۳ قانون اساسی، رعایت آزادی انتخاب شغل و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگری مشروط به رعایت حقوق دیگران شده است.

۱۲۹- گزینه «۴» براساس اصل ۱۳۸ قانون اساسی، هریک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیئت وزیران حق وضع آیین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد.

۱۳۰- گزینه «۲» براساس اصل ۴۸ قانون اساسی، در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای مالی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور باید تبعیض در کار نباشد به طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعدادهای رشد خود سرمایه و امکانات لازم را در دسترس داشته باشد.

۱۳۱- گزینه «۱» براساس اصل ۴۱ قانون اساسی، تابعیت کشور ایران حق مسلم هر فرد ایرانی است و دولت نمی‌تواند از هیچ ایرانی سلب تابعیت کند مگر به درخواست خود او یا در صورتی که به تابعیت کشور دیگری درآید.

۱۳۲- گزینه «۳» در دسترس بودن دادگاه‌ها و حق رجوع به دادگاه صالح و ممنوعیت اجبار افراد به عدم مراجعه به دادگاه صلاحیت‌دار در فصل یازدهم قانون اساسی اشاره شده است.

۱۳۳- گزینه «۲» براساس اصول ۹۰ و ۱۷۰ قانون اساسی، مرجع شکایت از مصوبات دولت که خلاف قانون است کمیسیون اصل ۹۰ و دیوان عدالت اداری است.

۱۳۴- گزینه «۴» براساس اصل ۵۹ قانون اساسی، در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آرای مردم صورت گیرد. درخواست مراجعه به آرای عمومی باید به تصویب دوسوم مجموع نمایندگان مجلس برسد.

۱۳۵- گزینه «۱» براساس اصل ۱۳۹ قانون اساسی، صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد موکل به تصویب هیئت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد.

۱۳۶- گزینه «۳» براساس اصل ۱۴۱ قانون اساسی، رئیس‌جمهور، معاونان رئیس‌جمهور، وزیران و کارمندان دولت نمی‌توانند بیش از یک شغل دولتی داشته باشند و داشتن هر نوع شغل دیگر در مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت یا مؤسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی و وکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست یا مدیرعامل یا عضویت در هیئت مدیره انواع مختلف شرکت‌های خصوصی جز شرکت‌های تعاونی ادارات و مؤسسات برای آنان ممنوع است.

۱۳۷- گزینه «۲» براساس اصل ۲۸ قانون اساسی، هرکس حق دارد شغلی را که بدان مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند. دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه مشاغل گوناگون برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید.

۱۳۸- گزینه «۳» براساس اصل ۸۲ قانون اساسی، استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی.

۱۳۹- گزینه «۱» براساس اصل ۱۰۳ قانون اساسی، فرمانداران که از طرف دولت تعیین می‌شوند در حدود اختیارات شوراها ملزم به رعایت تصمیمات آن هستند، بنابراین با توجه به عدم ارتباط مصوبه با حدود اختیارات شوراها، فرماندار موظف است که مغایرت آن با قوانین و مقررات را به هیئت تطبیق مصوبات شهر و شهرستان اعلام نماید.

۱۴۰- گزینه «۴» براساس اصل ۱۶۸ قانون اساسی، رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیئت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد نحوه انتخاب شرایط اختیارات هیئت منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون براساس موازین اسلامی معین می‌کند.